

PRED OKRAJNO KONFERENCO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

Rast Socialistične zveze delovnih ljudi v okraju

259 delegatov občinskih odborov SZDL, sindikatov, Zveze borcev NOB in Ljudske mladine ter članov dosedanjega okrajnega odbora SZDL o delovanju Socialistične zveze v preteklih dveh in pol letih. Toliko je namreč minilo od zadnje konference SZDL v okraju, ki je bila v aprilu 1959.

Osnovno smer delovanju Socialistične zveze sta v tem obdobju dala brez dvoma oba kongresa SZDL: zvezni kongres v aprilu 1960 in republiški v letošnjem marcu. Medtem ko je V kongres SZDL Jugoslavije v Beogradu pokazal pot nadaljnega razvoja in prilagajanja organizacij SZDL doseženi stopnji splošnega družbenega napredka, je republiški V kongres že analiziral prve uspehe te poti. Bil je tudi sredi časa, ko smo najživahneje razpravljali o uvedbi novega gospodarskega sistema. Ugotovljali pa smo tudi že lahko prve uspehe organizacijskih sprememb organizacije.

Občinski odbori SZDL v novi vlogi šele znajti in tej zahtevi prilagoditi tudi svoj način dela. Z veseljem lahko ugotovimo, da so se te bistvene spremembe izredno hitro uveljavile in da so sedaj vsi naši občinski odbori SZDL samostojni politični organi komun, ki z največjo mero političnega poslušanja spremljajo razvoj vsega dogajanja v občini in nanj tudi odločilno vplivajo. To trditve potrjuje tudi vrsta uspehov, ki so jih imeli občinski odbori pri poživljanju stikov s terenom, nenehni obiski dr-

žavljanov in predstavnikov občinskim odborom SZDL, vsesplošno upoštevanje sklepov in pripomb občinskih odborov itd. Skratka — lahko trdimo, da je SZDL v našem okraju prenehala obstajati kot »neka organizacija«, postala je resnično najširša tribuna delovnih ljudi.

Posebno velikega pomena so bile konference občinskih organizacij. Vse občine so imele po 6 konferenc. Te so tako v pripravah, na konferencah samih in po njih mobilizirale ves politični aktiv vsake občine pri reševa-

nju najaktualnejših političnih vprašanj. Morda so bile manj uspešne konference za družbeno aktivnost žensk. Zaradi slabega razumevanja teh zadev je ostala večina predlogov teh konferenc bolj želja zaposlenih žensk in mater, manj pa napačno za delo prizadetih organov in forumov.

Občinski odbori SZDL so na svojih sejah obravnavali skoraj vsa važnejša družbeno-politična vprašanja. Značilno je, da je največkrat našlo prostor na dnevnih redih sej občinskih odborov ravno vprašanje kmetijstva, združništva, kooperacije in druga kmetijska problematika. Tako je za tem so bila na dnevnih redih sej organizacijska vprašanja (15-krat). To je razumljivo, če upoštevamo ogromno delo za reorganizacijo SZDL in prilagoditev novim zahtevam delovanja predvsem v komuni. Ob tem pa je pomembna še ugotovitev, da so se občinski odbori pokazali kot organi z izredno sproščenimi razpravami, popolnoma samostojni v presojanju in odločanju. Zelo dobro je nanje vplivala tudi vedno močnejša zasedba v vodstvih in izvršnih odborih.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Povsod smo slovesno počastili državni praznik

V vseh občinskih središčih in v številnih drugih krajih so prebivalci okraja svečano počastili 29. november — dan republike, ki je bil povsod združen tudi s spomini na 20. obletnico začetka revolucije. Na osrednji proslavi v Novem mestu je govorila zvezna ljudska poslanka tov. Dragica Rome, direktorica PTT podjetja v Novem mestu. Med drugim je poudarila, da najnovejši dogodki v Zahodni Nemčiji, kjer fašistični »maščevalci« dvigajo glave, zapirajo bivše borce za svobodo in sramotijo osvobodilni boj nekoč zaslužjenih narodov, ponovno svarijo ves svet pred oživljajočo nevarnostjo nemškega militarizma. Na proslavi je sodeloval orkester novomeške Svobode pod vodstvom Draga Sproca, pevski zbor pionirjev osnovne šole je vodila Jelka Kastelic, pevske in baletne točke pa je spremljal pianist Stane Fink. Nastopili so tudi člani dramskega, ritmičnega in baletnega krožka pionirjev osnovne

šole Katje Rupena in telovadna skupina te šole; udeleženci akademije, ki so napolnili dvorano Doma ljudske prosvete do zadnjega kotička so mlade izvajalce pristrčno pozdravljali z aplavzi. Tudi slavnostne akademije v Crnomlju, Brežicah, Metliki, Trebnjem, Sevnici in Vidmu-Krškem so bile povsod dobro obiskane; v teh in drugih večjih krajih so državljani dostojno počastili dan republike.

(Nadaljevanje na 3. strani)

VLADO LAMUT: PO POTEH GORJANSKEGA BATALJONA — Bolnišnica v Pendirjevki (1961)

Pravilniki in komune

Komuna mora ugotovljati, kakšna je praksa delitve dohodka na njenem področju in kakšni so novi družbeni odnosi kot posledica te delitve — Merilo za vsebinsko, družbeno politično in gospodarsko oceno pravilnika bo razvoj podjetja — Boljši je preprostejši in morda malo manj popoln pravilnik, toda tak, da ga bodo delavci razumeli! — Pravilnik ne sme ocenjevati zgolj »zaslug« kolektiva za količinsko proizvodnjo, temveč predvsem gospodarski uspeh celotnega poslovanja

Posvetovanja o pravilnikih, ki so ga 27. novembra sklicala okrajna vodstva družbenih organizacij, so se razen domačih predstavnikov ter predstavnikov političnih in upravnih vodstev iz komun udeležili tudi sekretar za delo IS LRS tov. Miran Košmelj, podpredsednik republiškega sveta sindikatov Slovenije, tov. Leopold Krese-Još ter pomočnik republiškega sekretarja za delo tov. Rado Miklič.

Konec oktobra je bilo v Sloveniji sprejetih šele 18 odst. pravilnikov, še vedno pa je bilo 9 odst. ali 240 podjetij, ki s pripravami niso niti pričela. Koprski in novomeški okraj sta med najslabšimi, vendar to ne pomeni, da je drugod kvaliteto bolje. — V našem okraju je 227 podjetij, ki morajo izdelati pravilnike; od tega je 140 ali skoraj dve tretjini takšnih, ki morajo izdelati po dva, 22 odst. podjetij nove pravilnike že uporablja, 16 odst. je takšnih, kjer je kolektiv o osnutkih že razpravjal, v 14 odst. podjetij so organi samoupravljanja doslej razpravljali le o načelih delitve, v 48 odst. podjetij pa so komajda izvolili komisije ali pa še tega ne.

V poročilu smo se omejili na bistvene ugotovitve iz razprave, ki je bila zelo obširna, hkrati pa posredujemo bogate napotke gostov iz Ljubljane in domačih predstavnikov.

Letos zelo pogosto politično razpravljamo o povečanju osebnih dohodkov, ki je posledica administrativnega poviševanja tarifnih postavk in niti najmanj posledica novega sistema. Mnogi kolektivi so se trudili vnesti v nove pravilnike novo vsebino delitve, večina pa je šla mimo tega in smatra za osnovno nalogo razvoj podjetja, politiko delitve pa je pojmovala kot drugorazredno nalogo. Takšen način graditve lahko smatramo za »aktivistična«. Izdelava pravilnikov je prav zato marsikje zastala in je slišati vse več izgovorov in opravičil: »Nimamo investicij, nimamo obratnih sredstev, kje naj pri tako velikih težavah vzamemo čas še za pravilnike?«

je osnova novega sistema in prvi pogoj za razvoj novih, kvalitetnejših družbenih odnosov. Pravilnik je zato zelo resna naloga in prav z njim bomo odpravili vse težave, ki so nas doslej pestile, če ga bomo pripravili in izdelali s poglobljenim kvalitativnim in strokovnim delom. Naše znanstvene institucije so doslej nudile podjetjem vse premalo praktične pomoči pri izdelavi pravilnikov, na komunah in v podjetjih pa bo treba ustanoviti službe, ki se bodo vprašanjem delitve stalno ukvarjale.

Ljudski odbori so veliko zamudili

Zbori proizvajalcev so do pred nedavnim vse preveč odlašali z razpravami o pravil-

nikih. Njihovo delo na tem področju se je v največ primerih ustavilo pri načelnih in splošnih razpravah v prvem polletju. Seje, na katerih bi morali zbori proizvajalcev delo podjetij okoli pravilnikov konkretno oceniti in reči svoj da ali ne, še vedno odlagamo. Zelo narobe je čakati, da bodo sprejeti vsi pravilniki v komuni in jih nato vse skupaj na eni seji pretresti zgolj glede na povprečni odnos med osebnimi dohodki in skladi, med najvišjimi in najnižjimi prejemki in morda še glede na odstotek povečanja mase osebnih dohodkov. Takšne ocene so zelo formalistične in zelo daleč od prave vsebine politike delitve sredstev in osebnih dohodkov. V novem pravilniku so lahko vsi pravkar naštetih odnosi idealni, pa še kljub temu ne pomeni napredka, če ne vsebuje meril, ki bodo delavca silila k razmišljanju, od česa je njegov osebni dohodek odvisen. Če pa pravilnik takšna merila vsebuje, bomo z njim ustvarjali nove, kvalitetnejše družbene odnose v kolektivu in hkrati združili osebni interes proizvajalcev z družbenimi interesi.

Zato zbor proizvajalcev brez dvoma ne more razpravljati o pravilnikih brez poprejšnje temeljite obdelave gradiva. To mu bo lahko posredovala samo strokovna služba, ki jo mora vsaka komuna imeti. Vsaj en uslužbenec na vsaki občini bi se moral ukvarjati s tem problemom in ga stro-

kovno ter tehnično reševati v sodelovanju z vsemi organi, ki se s tem ukvarjajo bodisi na občini, v družbenih organizacijah ali v podjetjih.

Ali je decentralizacija res osnovna naloga pravilnika?

O pravilniku, ki nima za osnovo decentralizacije, kaj radi govorimo, da ni »na liniji«. Takšne zmotne ocene so posledica tega, ker smatramo decentralizacijo vse preveč kot materialni proces in ne družbeni proces, ki naj naredi iz vsakega upravljavca proizvajalca in gospodarja. Zato še niso najboljši prav kolektivi, ki so uvedli ekonomske enote in zato občina (Nadaljevanje na 4. strani)

BELT: za 80 milijonov 1500 ton več!

Belt je letos nakupil za približno 80 milijonov dinarjev nove investicijske opreme, največ za livarno. Med drugim so kupili stroje za pripravo peska, oblikovalne stroje, stroje za pihanje jeter, transportne naprave in stroj za čiščenje odlitkov. Nove strojno opremo so že montirali, v januarju pa bo že stekla polzkusna proizvodnja. Zmogljivost Belta se bo nato povečala od letošnjih 2500 ton odlitkov na 4000 ton v prihodnjem letu, razen tega pa se bodo močno zmanjšali tudi proizvodni stroški.

Osnova: občinska organizacija

Bistvena sprememba v delovanju organizacij SZDL je bila dosežena s tem, ko so se občinske organizacije SZDL osamosvojile in prilagodile določili Statuta, ki pravi, da je organizacija Socialistične zveze v občini osnova SZDL Jugoslavije. To je zahtevalo ogromno naporov, saj so se morali ob-

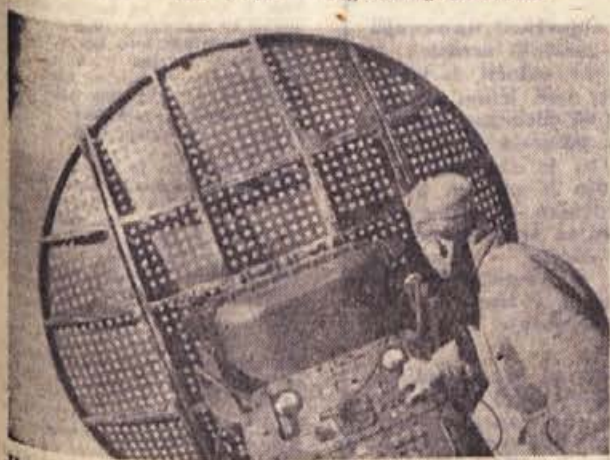
V ponedeljek bo plenum GO SZDL Slovenije

Druga plenarna seja Glavnega odbora SZDL Slovenije bo v ponedeljek v Ljubljani. Plenum bo razpravljal o vlogi in nalogah organizacij Socialistične zveze v komunalnem sistemu.

VREME

Vseskozi zelo nestalno s pogostimi, deloma močnimi padavinami. Sprva mrzlo vreme, toda kasneje otoplitev a v drugi polovici decembra zopet ohladitev.

Dr. V. M.

JA je danes sodobno oborožena armada na straži miru. Da bi vnaprej preprečili napake, ki nastajajo pri streljanju zaradi različnih meteoroloških pogojev v ozračju, uporabljajo artilerijci posebne naprave. Avtomatično izračunane podatke vnašajo v začetne elemente za streljanje. Na sliki: elektronska naprava za merjenje meteoroloških pogojev v višinskih slojih atmosfere

Novo: obrtni izobraževalni centri

Tehne razprave o pomanjkanju dobrih kadrov v obrti so našle odmev skoraj pri vseh organih, ki so poverljivi urejevati vprašanja o sodobnejšem razvoju te dejavnosti. Dosedanji postopki pri izobraževanju kadrov so bili že skrajno staromodni, priprojeni strogemu šolskemu načinu prapravljanja in usmerjanja ljudi v poklice.

Potrebne bodo spremembe v šolah, ki vzgajajo vajence; dopolnitve in bistvene spremembe v postopkih pri vzgoji kadrov na teh šolah pa so nujne že zategadelj, ker pričakujemo, da bo v prihodnjem šolskem letu mnogo manj vajencev (letos je v okraju 13.000 vajencev, od tega jih pride na obrt le 2.000), v naslednjih letih pa še manj, tako da bi jih imeli leta 1965 le kakih 200. Nasprotno raste število v obrti zaposlenih delavcev in pričakujemo, da jih bo leta 1965 v okraju že 5.800 (letos 3.700). Jedro reforme je torej v tem, da se počasi odpravljata položaj vajenca, delavcem pa omogoči, da se specializirajo za določena obrtna dela in pridejo do kvalifikacije. Računajo, da se bo tako vsako leto izšlo približno 600 obrtnih delavcev, in sicer: za specializirana dela 250, za položaj kvalificiranega delavca 280 in za visokokvalificiranega delavca 70.

V mnogih obrtnih podjetjih in delavnicah še ni našla svojega mesta moderna proizvodnja. In čeprav je bilo izobraževanje kvalificiranih delavcev večinoma sistematično, se je o delovnih mestih razpravljalo le tako, da se sem prišli tisti, ki so se v ta namen šolali. Torej je veljal postopek avtomatičnega nameščenja na delovna mesta, ne glede na to, če je ta in oni delavec sposoben opravljati dela na določeni delovni misli.

Vse te nepravilnosti naj bi v prihodnje odpravile obrtne izobraževalne ustanove, ki kadrov ne bi samo vzgajale, ampak bi slej ko prej skrbele za pravilno razmeščanje delavcev po njihovih sposobnostih. Zato bo nujna povezava med tako ustanovo in obrtnim podjetjem, vendar ne samo v času, ko je treba šolati toliko in toliko delavcev, ampak neprekinjeno.

V okraju: le dva izobraževalna centra

Dasiravno imamo v vseh občinah vrsto obrtnih podjetij, pa ne bo mogla biti izobraževalna ustanova te vrste v vsaki občini. To bi bilo težko najprej zaradi pomanjkanja sredstev, na drugi strani pa nima nobena občina zagotovila, da bi imela doma dovolj delavcev, ki bi jih bilo treba šolati; navsezadnje tega tudi razvoj obrti bržčas ne bo terjal.

V novomeškem okraju sta potemtakem predvidena le dva izobraževalna centra: v Novem mestu za novomeško, trebanjsko, črnomaljsko in metliško komuno — in v Vidnu-Krškem za občine Spodnjega Posavja (videm-

sko-krško, breziško in sevniško). Obe ustanovi bi vzgajali kadre je za 12 obrtnih in komunalnih strok, medtem ko bi se v drugih strokah izobraževali izven okraja. Taka rešitev pa bo nedvomno veljala samo toliko časa, dokler ne bodo odpravljene vajenske šole.

Okrajna obrtna komunalna zbornica, ki je oba centra že ustanovila, seveda nima toliko sredstev, da bi ju mogla vzdrževati. Zato je prenesla ustanoviteljske pravice na občinske ljudske odbore vseh komun ozioroma na gospodarske organizacije. Hkrati bi se osnoval poseben sklad za začetno poslovanje teh ustanov. Če bodo podjetja razumela, kakšen je namen zavodov, vprašanje začelnega finansiranja ne bo sporno. Kasneje se bodo zavodji sami vzdrževali.

Naj omenimo še načela, ki so začela veljati z ustanovitvijo novih izobraževalnih središč. V prvi vrsti je za ustanovo dolžna skrbeti komunalna uprava občine, v kateri šola stoji, ne glede na število vajencev, niti od kod so ti prišli. Sredstva so dolžne prispevati tudi tiste komune, iz katerih se morda določeno leto ne bo nlače izobraževal, lahko pa se tam zaposli delavce, ki se ho šolali v centru. Potemtakem bi komune prispevale 36 odstotkov vzdrževalnih stroškov, podjetja pa 64 odstotkov, toda tako, da dopolnilno izobraževanje, plačujejo podjetja in posamezniki, ki se bodo posluževali tega izo-

braževanja. V tej akciji ne bi smel nihče omahovati, četudi imajo podjetja sto in sto drugih težav. Pričakovati je namreč treba, da se bodo sredstva, ki bodo vložena v izobraževanje, že v doglednem času bogato obrestovala; k sodobni proizvodnji pa navsezadnje težimo na vseh gospodarskih področjih.

Sedem dni po krajevem prazniku so v Dobrniču spet imeli veselico. Vse staro in mlado od blizu in daleč se je tisto nedeljo zbralo ob dobri kapljici. Bilo je dovolj jedače in pijače, fantov in deklet in več veselih kot žalostnih ur. Veseliška dvorana je bila nabita do poznega večera.

Okrog enajste ure ponoči je šef krajevnega urada v Dobrniču opomnil ljudi, da je treba prekiniti z veseljačenjem, nakar so se gostje drug za drugim začeli razhajati.

Domov sta se namenila tudi dva Dalmatince, delavca pri trebanjski kmetijski zadrugi, ki sta tiste dni pomagala popravljati gozdno pot za Vrbovca proti Podlipi. Ko sta se našla, je prvi rekel drugemu: "Ajmo na spavanje!" Potem sta počasi odšla.

Neprevidnost je hotela, da je besede "ajmo na spavanje" slišal tudi S. K. z Luče, kjer jih je "napačno" razumel, je brž poklical brata J. K., da bi Dalmatince "posvetili" zaradi te "žalivca".

J. K. je znan pretepač in ponočnjak. Ko je slišal za novo žrtev, ki jo je treba potipati, je brž pohitel za Dalmatince, hkrati pa namignil še svoji družini, v kateri je bilo devet pajdašev, naj bo za vsak primer pripravljena.

J. K. je delavca iz Dalmacije dohitel že pri zadruženem domu v Dobrniču in ju nasilno zaustavil. Fanta nista vedela, kaj bo, in sta mirovala. J. K. je poskušal na vse načine, da bi prišlo do pretepa, in šele ko je nekajkrat opoval oba delavca, ter ju začel obdelovati, je eden od njiju udarec vrnil. Dalmatince sta potem zbežala proti Vrbovcu, kjer so spali njuni tovariši, doma tudi iz Dalmacije.

J. K. in J. S. se nista dala dala ugnati. Na čelu svoje družine sta tekla za ubežniki in pri hiši šteje 22 udele prvga delavca M. K. S. seboj so vsi imeli kole in nože in začeli obdelovati ujetnika. M. K. je bil sicer laže poškodovan, vendar je moral iskati zdravniško

UPRAVE POKOPALIŠČ V NOVEM MESTU

UPRAVNI ODBOR

zapisuje naslednja delovna mesta:

- KNJIGOVODJE s petletno prakso
- SOFERJA — MIZARJA z dveletno prakso
- DVA GROBARJA za pokopališči v Novem mestu in Šmihelu
- VEC HONORARNIH GROBARJEV za vsa pokopališča na območju občine Novo mesto
- VEC NOSACEV krst, vencev in zastav — priložnostna dela

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 20. dec. 1961. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Objestni ponočnjaki v Dobrniču

Ko so pretepači opravili z M. K., so hoteli ujeti še njegovega tovariša. Ta pa je medtem že zbežal proti Vrbovcu. Ko ga niso nikjer našli, je nekemu padlo na misel, da bi prebudili »te južnjaške pritepence«.

Okrog ponoči je bila pokonci že vsa vas. Ljudje so zaslišali hrup, žvenket ubitega stekla in kričanje. Prebujeni Dalmatince so se v zmedeni zatekli na podstrešje, saj niso mogli razumeti, čemu taka nenadna budnica. Ponočnjaki so popol-

noma razbili dve okni, vhodna vrata in več opek na strehi. Tako so v nekaj trenutkih napravili za 22.000 dinarjev škodo in izginili v noči. Zjutraj so delavci v sobi našli za eno samokolnico debelega kamena.

Ze naslednje dni so vse udeležene nočne napada prijeli varnostni organi in jih predali okroglnemu sodišču v Novem mestu. Nekateri med njimi so stari znanci organov Ljudske milice in so bili za podobne reči že kaznovani. Upamo, da tudi tokrat ne bodo ušli zaslužnemu »plačilu«.

VIDEM-KRŠKO: načrtna skrb za zaposlitev invalidov

Zavod za zaposlovanje delavcev v občini Videm-Krško načrtno rešuje probleme zaposlovanja invalidov. Posebna komisija za pregled delovnih mest, ki jo je imenoval ObLO, je ugotovila, da je v podjetjih 140 delovnih mest, primernih za invalide, in 10 delovnih mest za rehabilitacijo mlajših invalidov. Za vsa ta delovna mesta so že izdane odločbe. Trenutno je v podjetjih zaposlenih 144 invalidov, ki delajo poln delovni čas, 7 invalidov pa dela le 7 ur dnevno. Samo v rudniku na Senovem je zaposlenih 65 invalidov, v tovarni celuloze in papirja 14, ostali pa so v drugih gospodarskih organizacijah. Razen invalidov je v podjetjih še 208 za delo manj zmognih oseb. Pri zavodu je prijavljenih 22 invalidov, ki čakajo na zaposlitev.

stanci je zaposlenih 5 invalidov, do konca leta pa jih bodo zaposlili še 7.

V Beltu pravilnik šele konec decembra

Kolektivni Belti že 15 dni temeljito razpravlja o pravilniku o delitvi čistega dohodka, ki je obsežen po razglasnih deskah v tovarni. Razprava poteka po sindikalnih grupah in pododbora. Pravilnik vsebuje 10 strani določil o delitvi dohodka, med njimi tudi razmerje med skladi in osebnimi dohodki. Osnovni principi nagradevanja so zajeti predvsem v naslednjih okvirnih merilih: fizični obseg proizvodnje (enota proizvoda), znižanje stroškov proizvodnje, realizacija gotove proizvodnje in znižanje zalog surovin. Okvirni osnutek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov je sicer že pripravljen, vendar pa ga mora komisija še temeljito obdelati. Računajo, da bo zrel za razpravo v kolektivu okoli 15. decembra. Vse torej kaže, da je bila vest, ki smo jo objavili v prvi polovici novembra, da bosta oba pravilnika sprejeta še v novembru, prenatrajena. V Beltu bodo ustanovili 3 ekonomsko enote, v počastitev dneva republike pa so 28. novembra že izvolili njihove samoupravne organe — svete ekonomskih enot.

V Zavodu za priučevanje invalidov in drugih oseb v Bre-

UPRAVNI ODBOR

BELOKRANJSKEGA GRADBENEGA PODJETJA V ČRNOMLJU

razpisuje naslednja delovna mesta:

- a) SKLADIŠNIKA
- b) OBRATNEGA KNJIGOVODJE
- c) GRADBENEGA TEHNIKA

POGOJI: pod a) popolna srednja šola; pod b) ekonomska srednja šola, pod c) gradbeni tehnikum. — Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev pošljite na upravni odbor podjetja do 15. decembra 1961.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Nedolgo tega je bil v Beogradu III. plenurn Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki je imel na dnevnem redu aktualna vprašanja nadaljnje idejno-politične in organizacijske izgradnje Zveze komunistov Jugoslavije. Plenum je začel generalni sekretar ZKJ tovariš Josip Broz-Tito, ki je v svojem krajšem uvodnem govoru med drugim dejal:

»Naloge Zveze komunistov se spreminjajo, toda njena vloga, vloga idejne vzgoje in usmerjanja, mora prav v obdobju decentralizacije in samoupravljanja priti še bolj do izraza, ker so dandanes pogoji za delo bolj kompleksni kot prej.«

Takoj po Titovih uvodnih besedah je plenum začel razpravljati o prvi točki dnevnega reda. Referata na plenumu namreč niso brali, ker so ga člani plenuma dobili že prej. V razpravi je sodelovalo večje število članov plenuma, med njimi tudi tovariš Edvard Kardelj.

V referatu, ki je precej obširen in sta ga prinesla Delo in Komunist v celoti, je med drugim rečeno:

»Obveznost komunistov je, da si prizadeva v vsakem konkretnem primeru najti najboljše, najbolj smotrne, najnaprednejše rešitve, pri čemer se — odkrito, na demokratičnih tribunah — bori proti zaostalim in konservativnim nazorom, pritisku birokratske in malomeščanske stihije, drobnolastniški mentaliteti, ehevski zabubljenosti, ozkosrčnemu egoizmu, lokalizmu itd.«

Referat nadalje ugotavlja, da si dejavnost Zveze komunistov in socialistične zveze ne prihajata navzkriž, ampak se uspešno spodbujata in medsebojno pogojujeta. Zveza komunistov je čedalje manj činitelj oblasti, čedalje bolj pa postaja činitelj oblikovanja in razvijanja socialistične zavesti. Težišče idejno-politične in družbene dejavnosti komunistov je tam, kjer se izgrajuje in ustvarja politika, kjer odločajo o ustvarjanju in delitvi

dohodka, torej v samoupravnih organih, socialistični zvezi in drugih družbeno-političnih organizacijah. Borj za nenehno zboljšanje sistema neposredne delitve dohodka je trajna naloga komunistov in vseh naprednih sil naše družbe. Moralno-politične lastnosti člana Zveze komunistov kot aktivnega in odgovornega družbeno-političnega delavca je moč danes uspešno oblikovati in razvijati samo s tem, da aktivno in javno deluje sredi vsakodnevne boja delovnih ljudi za razvijanje socialističnih družbenih odnosov.

V sklepih III. plenuma Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je med drugim rečeno, da plenum priporoča vsem

TRETJI PLENUM CK ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

organizacijam in komitejem Zveze komunistov, da se neugotoma lotijo dela za seznanjanje članstva Zveze komunistov z gradivom plenuma ob najširši razpravi o osnovnih problemih, navedenih v referatu, upoštevajoč konkretne probleme in naloge organizacij.

■ Dan republike so jugoslovanski delovni ljudje slovesno proslavili, ne samo s proslavami, akademijami in podobnimi slovesnostmi, ampak tudi z izročitvijo namenu novih objektov, ki so najlepši dar skupnosti za tako pomemben praznik, kakor je obletnica rojstva republike. Za letošnje praznovanje je značilno še posebej to, da smo na prelomnici časa, ko človek postaja zares svoboden ustvarjalec. Davna želja človeštva, naj bo človek sam svoje usode kovač, je postala stvarnost. Z novim razdobjem v razvoju socialističnih družbenih odnosov odpiramo novo poglavje zgodovine, ko delavec v tovarni, znanstvenik v laboratoriju, učitelj na šoli postaja nositelj razvoja, oblikovalec sedanje in prihodnjega življenja. Zdaž delovni ljudje sami skrbje za nadaljnje razvijanje pogojev svojega dela.

V Sloveniji so ob dnevu republike odprli več novih objektov. V Anhovem je predsednik Izvršnega sveta LR Slovenije tovariš Boris Kraigher odprl obnovljeno cementarno. Na Jesenicah so ob navzočnosti podpredsednika Zvezne ljudske skupščine tovariša Franca Leskoška izročili namenu novo halo žične valjarne. V Lipnici na Gorenjskem je začel delati rekonstruirani obrat krajnske tovarne »Iskra«. V tovarni emajlirane posode v Celju je začela obratovati že druga električna kontinuirana peč za žganje emajlirane posode. V Mariboru so ob dnevu republike začeli z gradnjo največjega mostu iz prednapetega betona v Sloveniji, ki bo preko Drave povezal cestno magistralo Dunaj-Trst. In še in še.

■ Nedavno so bili objavljeni namovejši ukrepi za finansiranje obratnih sredstev. S prvim je Zvezni izvršni svet odločil, da lahko gospodarske organizacije med letom uporabijo za obratne namene 60 odstotkov ustvarjenega čistega dohodka, namesto dosedanjih 30 odstotkov, z drugim pa je odobrenih nadaljnjih 50 milijonov din k znesku, ki je z zveznim planom predviden za povečanje bančnih kreditov za obratna sredstva gospodarstva. Ukreni imajo namen — zmanjšati medsebojne obveznosti v gospodarstvu in zboljšati likvidnost podjetij, s tem pa omogočiti hitrejši razvoj proizvodnje, ki ga ne-likvidnost podjetij ovira.

■ Spomladaj dobi Beograd novo letališče. Prve preizkušnje pristajanja letal bodo prve meseci prihodnjega leta. Do konca drugega leta dobi podobno letališče Dubrovnik. V letu 1962 bodo adaptirali vojno letališče v Skopju za civilni promet. Do konca drugega leta dobi podobno letališče kot Beograd tudi Dubrovnik, naše znano obmorsko turistično mesto. Tem bodo sledila letališča v Ljubljani (konec izgradnje leta 1963), nato v Sarajevu in Solitu ter na Reki, medtem ko Za'reb in Titograd že imata velika sodobna letališča.

NEČADNICE

■ V ladjedelnici »Crvena zvezda« v Puli gradijo pet ribiških ladij za Tunizijo. Ladje bodo dolge 18 metrov, poganjali pa jih bodo motorji s 150 konjskimi moči. Motorje so izdelali v ljubljanskem Litostroju.

■ V Zalcu gradijo veliko skladišče za hmelj. Visoko bo 50 m in bo imelo 14 nadstropij. V rjem bodo lahko spravili 600 ton hmelja, razen tega pa bodo v skladišču nove naprave za dostiževanje, prepiriranje in pakiranje hmelja. Skladišče, ki bo nedvomno največje te vrste tudi v Evropi, bo zabeležilo obratovati že prihodnjo jesen.

■ Prihodnje leto bo TAM v Mariboru izdelal 3.500 raznih motorjih vozil. Največ bodo izdelali vozil TAM 4300. Računajo, da bodo v tem času lahko izdelali tudi okrog 2400 ton rezervnih delov.

■ Pred tedni je začela v Obrovu med Kozino in Reko obratovati opekarna, ki bo izdelala na leto več kot 10 milijonov opek. Nova opekarna je veljala okrog 270 milijonov dinarjev.

■ Delavski svet Tovarne avtomobilov v Mariboru je predlagal, da so v Mariboru ustanovili inštitut za Dieslove motorje iz vozila, ki imajo take motorje. Svet LRS za znanost je gradnjo že odobrili. Računajo, da bodo do 1963 končali vsa dela za novi inštitut, ki bo veljal okrog 400 milijonov dinarjev.

■ Za raziskovalna dela v naši državi, ki so jih pričeli letošnji in jih bodo nadaljevali prihodnje leto, potrebujejo nad 314 milijonov dinarjev. Preloženi del sredstev bodo dobili iz zveznega sklada za znanstvena raziskovalna dela, ostala sredstva pa bodo prispevale ustanove in podjetja.

Rast Socialistične zveze delovnih ljudi v okraju

Presenečenje NOVOTEKSO-VEGA kolektiva za upokojence podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stiki občinskih odborov s krajevnimi organizacijami

so bili največkrat šibka točka v delu občinskih odborov. To so občinski odbori tudi sami spoznali in so temu vprašanju posvečali vedno večjo pozornost. Začeli so urejati stike ne samo z dostavo pismenih zaključkov, temveč vedno bolj obiskovati krajevne organizacije, jim pomagati pri reševanju konkretnih zadev, organizirati izmenjavo izkušenj med predsedniki, tajniki in blagajniki krajevnih organizacij. Predvsem zadnja oblika je rodila bogate sadove, saj so dobre izkušnje v živi besedi prenašale drugam, uspešni pa so neredko mobilizirali nove in nove ljudi pri delu. Delo krajevnih organizacij živahno podpirajo tudi posamezni člani občinskih odborov z neposrednim delom v njih.

Največ so v tem času opravili člani izvršnih odborov pri občinskih odborih. To so operativni delavci v SZDL, ki so večinoma stalno zunaj k najrazličnejšim nalogam. Vodi delo posameznih komisij pri občinskih odborih, skrbi za kadrovske in finančne zadeve občinskih organizacij, za pripravo sej občinskih odborov itd. Vsem občinskim odborom SZDL se ni uspelo, da bi člani IO razbremenili odvečnih funkcij, kar se seveda pri delu pozna.

Pomožni organi občinskih odborov SZDL:

komisije imajo skupno 310 članov. To je veliko število političnih delavcev, ki delujejo v organizaciji SZDL po posameznih področjih. Vsi občinski odbori imajo skupno 148 komisij, posamezni pa od 6 do 9. Večina komisij je pripravljala tehne predloge za seje občinskih odborov, nekatere pa niso začele. Vzrok za to so slab sistem dela, nepravilna delitev dela ter pomanjkanje plana dela občinskega odbora. Ker tega ni bilo, komisije niso imele časa, da bi pripravile globlje analize in po njih izdelale tudi primerne predloge.

Krajevne organizacije SZDL

so organizacijska oblika, ki naj omogoči članstvu zbiranje in razpravljanje o vseh zadevah svojega kraja. Pri njih se ustanovljajo tudi podružnice in sekcije.

Ta namen je bil dosežen skoraj v celotnem okraju. Po V. kongresu SZDL Jugoslavije se je ustanovilo 223 krajevnih organizacij (iz prejšnjih 258 osnovnih organizacij). Te se še ne pokrivajo v vseh primerih s področji krajevnih odborov. Zato je ponekod delo še slabo, saj o zadevah razpravljajo z različnih gledišč. Imamo pa v okraju tudi 148 sekcij, ki skrbi za stik s članstvom, vodijo članske knjige in poročila članarino. Krajevne organizacije in podružnice skupaj nam povedo, da se je organizacija članstvu še bolj približala.

V zadnjem času se je uveljavila trojna ocenitev krajevnih organizacij — dobra, srednje in slaba. Med prve lahko uvrščamo predvsem tiste, ki samostojno ocenjujejo stanje svojega področja in tudi samostojno odpravljajo s svojim članstvom. Take imajo velik ugled in vsiljevanju akcij z drugimi druž-

benimi organizacijami in društvi. Med srednje lahko prištevamo take krajevne organizacije, ki še vedno čakajo na direktive, pomoč in mnenja od zgoraj. Tako čakanje seveda ne ustvarja dobrega vzdušja med članstvom, uspehi so manjši, zadeve pa, ki jih obravnavajo, so dostikrat zastarele in članstva ne mobilizirajo. Slabe organizacije so predvsem v krajih, od koder se mladi ljudje odseljujejo, kjer se ni prodrla vloga SZDL, kjer bi bil dosežen majhen splošni napredek. Sem spada tudi večina organizacij v občinskih središčih, ki ne najdejo svojega mesta v živahnem življenju razvijajočih se središč. Bistvena pomanjkljivost slabih organizacij je tudi slab izbor vodstev, ki se ne znajdejo ali pa sploh ne delujejo. Predvsem o zadnji vrsti organizacij (ki pa so zelo redke) že razpravljajo občinski odbori, ponekod pa tudi članstvo samo zahteva, da se tako stanje odpravi.

Sekcije pri krajevnih organizacijah

naj bi se uveljavile kot oblika dela, ki združuje člane po posameznih interesnih področjih. Enoletne izkušnje v delu sekcij so pravzaprav dvojne: ponekod so se uveljavile, ker so imele dobre programe in je bila osnovna zamisel privlačna, druge pa so ostale le na papirju, vod-

stva niso razumela in poznala svojih nalog, vsebina dela ni bila jasna in so sčasoma odmrle. Trenutno je pri krajevnih organizacijah 60 sekcij, od teh pa je le manjši del aktiven in dela, večina pa se pripravlja na podlagi dosedanjih izkušenj na nove načrte.

Okrajni odbor SZDL

je imel v tem času 55 članov, 13 člansko predsedstvo in 5 članski nadzorni odbor. Deloval je na 8 sejah, predsedstvo pa se je sestalo na 27 sejah. Okrajni odbor je imel v glavnem koordinacijsko-usmerjevalno vlogo kot organ sedmih združenih komun. Skrbel je za skladnost delovanja vseh družbenih organizacij in društev, za čim hitrejšo izvajanje načel in stališč obeh kongresov in vseh plenarnih zasedanj zveznega in glavnega odbora SZDL. Pri delu okrajnega odbora je sodelovalo še 62 članov SZDL v 7 komisijah, ki so v tem času izdelale več analiz in predlogov za aktualna družbena področja.

Zdaj je v vrstah SZDL 52,4% volivcev

Ze iz teh skopih izvlečkov in misli o organizacijski rasti in delovanju SZDL v okraju je razviden oemben napredek organizacije SZDL. Ta je v tem času kljub padanju števila prebivalcev

vkjučila preko 9.000 novih članov in šteje danes 54.360 članov ali 52,4 odst. vseh volivcev. Ker je znašalo še aprila 1959 ob zadnji kontrenenci to število le 44 odst., lahko rečemo, da je dokajšen napredek. Ne moremo pa trditi, da je odstotek tudi odraz dejanske pripravljenosti naših delovnih ljudi sodelovati v SZDL. Ta je znatno večja in moramo sorazmerno malo število vključenih volivcev v SZDL bolj pripisati slabemu delovanju vodstev krajevnih organizacij, kjer se evidenca nad člani prične.

Vsebinsko vedno bogatejše delovanje Socialistične zveze in stalna rast ljudi, ki v njej delujejo, nam jamčijo, da bo v bodoče šel razvoj organizacije še hitreje naprej. Dolej znana predvidevanja novega ustavnega zakona naj bi zagotovila, da postane SZDL stalno zasedajoč vseljudski parlament, ki mora jamčiti, da se bo glas našega državljana slišal vsak dan na vseh pristojnih mestih. Tako bo jutrišnja vloga SZDL — čeprav bi jo morali izvajati že danes in vsak dan. Ko bodo naše organizacije dosegle tolikšno sodelovanje s svojimi člani, potem ne bo več slabosti, ki se zdaj še pojavljajo kot posledica preteklosti, starih delovnih navad, samovolje in brezdušnega odnosa do samo navidezno malih problemov delovnega človeka.

MIRO GOSNIK

ZAPISKI S SEJE OBČINSKEGA ZBORA PROIZVAJALCEV V NOVEM MESI:

Plan v novomeški komuni: zadovoljivo

Čeprav gremo že h koncu gospodarskega leta, velja zapisati nekaj misli o uspehih in težavah v novem sistemu ozir. o ugodnem in neugodnem položaju gospodarskih organizacij na prehodu v novo leto. Ne bo odveč, če si pri tem pomagamo z nekaterimi številkami iz plana, o katerih je razpravljala tudi občinski zbor proizvajalcev v Novem mestu v soboto, 3. decembra.

Najboljša: gradbeništvo in promet

Poročilo je predvsem podčrtalo zadovoljivo izpolnjevanje plana v tretjem četrtletju. V tem času so gospodarske organizacije uresničile letni plan že s 77,5 odstotka. To pomeni, da bodo zanesljivo dosegle ali celo presegle 100 odstotkov. Še najbolj sta izpolnila plan gradbeništvo in promet, ki sta bila že 30. septembra blizu cilja (gradbeništvo s 93,4 odst., promet z 88 odst.). Med slabšimi uresničevalci je bilo gozdarstvo z 69,3 odst. uresničene letnega plana, trgovina s 73,5 odst. in obrt z 72,7 odst., vendar, kakor so odborniki zatrjevali v razpravi, ni bojazni, da ne bi tudi v teh panogah dosegli in presegli družbene obveznosti. Razumljivo je, da so imele gospodarske organizacije hkrati s tolikokratnim povečanjem proizvodnje v primerjavi z lanskim letom sorazmerno večji dohodek, da je prišlo za osebne prejemke precej več sredstev kot lani, s tem pa se je tudi znatno dvignil odstotek v narodnem dohodku.

Resnici na ljubo je treba še povedati, da je prišlo v več gospodarskih organizacijah tudi do nekaterih problemov, predvsem zato,

ker je bilo precej več kupcev kot dobaviteljev. Z drugimi besedami bi to povedali, da se v podjetju IMV število na dan izdelanih avtomobilov načelno ni zmanjšalo, da pa je prišlo do trenutnega zastoja pri prodaji zategadelj, ker za vozila ni bilo moč dobiti potrebnih pomožnih delov. V industriji gradbenega materiala se spet pojavljajo problemi zaradi kopičenja opečnih izdelkov, ki jih gradbeništvo zaradi pomanjkanja investicij ne more potrošiti. Ponekod nastajajo problemi s tako imenovano nadprodukcijo izdelkov (predvsem v lesni in tekstilni industriji). Razumljivo je, da to gospodarske organizacije pri izpolnjevanju družbenih obveznosti zelo ovira, saj imajo v planu poleg izdatkov tudi dohodek, do teh pa ne morejo, če ne steče prodaja njihovih izdelkov.

Še vedno: špekulacije s stanovanji

Mnoge gospodarske organizacije so zmanjšale investicije zaradi stanovanjske izgradnje. V ta namen so se zbrale v stanovanjskem skladu čedne vsote, ki pa so, žal, ostale neizkoriščene. Tudi začetno navdušenje za »skupna« stanovanja oziroma stanovanjske zadruge se je kmalu poleglo. Poleglo se je pravzaprav med tistimi, ki kljub temu, da znašajo njihovi mesečni prejemki 150 tisočakov, niso kanil nameniti večje vsote v skupne naprave, pa tudi ne dinarja, saj so se pogosto sklicevali na to, da kot strokovnjaki že lahko dobijo »zaposlitev«, če pa jim »prej« ne dajo stanovanja, se tudi zaposlili ne bodo povsed. Na drugi strani je ostala praznih rok večina delavcev z

manjšimi prejemki, ki pa so naravnost sili v stanovanjsko zadruge, dasiravno niso imeli dovolj sredstev. — Nobenega opravičila ni, zakaj je stanovanjski sklad ostal neizkoriščen. Ob tem tudi že lahko razmišljamo, kaj bo prihodnje leto, saj nima Zavod za stanovanjsko izgradnjo pripravljenih še nikakršnih resnejših načrtov za postopno reševanje teh vprašanj. Sprašujemo se tudi, kaj bo s šibkejšimi podjetji, ali bodo kos novemu sistemu, zlasti se, ker niti osnovnih pogojev — stanovanj — ne nudijo svojim delavcem. Ali so potem upravičena od delavcev zahtevati polno zmogljivost, od katere je nedvomno odvisen celoten uspeh podjetja?!

Dasi precej pozno, je

zbor proizvajalcev spregovoril tudi o pravnih delitvah čistega dohodka in osebnih dohodkov, ki jih hite sestavljati gospodarske organizacije. Odločno je spregovoril o pretiranju najnižji in najvišji meji v razponu osebnih dohodkov — med delavci in vodilnimi uslužbenci, predvsem pa o pravnem razmerju med skladji in osebnimi dohodki, ki naj bo prirojeno pogojem vsakega podjetja. Ob sodl je vsako »navijanje« v osebnih prejemkih vodilnih mož v nekaterih podjetjih (stotisočakarjev), in hkrati obljubil pomoč tam, kjer se ne morejo splaviti iz kalnih voda. Morda bi kazalo spregovoriti še o predlogu zbora proizvajalcev, da se glede na stanje strokovnih šol

pojača šolski sklad. Gospodarske organizacije bi v ta sklad prispevale 50 odstotkov tistih sredstev, ki jih namenijo vsako leto za izobraževanje svojih članov.

Prav je, da je zbor proizvajalcev opozoril na probleme, ki nas bodo po vsej verjetnosti spremljali v novem gospodarskem letu. Prav je tudi zategadelj, ker je tako sistematično pregledal poslovanje v podjetjih, oziroma koliko so se gospodarske organizacije že znebile zastarelih proizvodnih načel in oprijele novih, ki jih ponuja novi način gospodarjenja. Še velikokrat pa se bo moral sestati k besedi o pravnih, saj je prav na tem področju velik zamudil. Vendar vse še ni zamujeno.

I. Z.

»Belokranjka«: že 162 odstotkov plana

V Belokranjki so doslej naredili za 185 milijonov dinarjev vrednosti in uresnili letni proizvodni plan s 162 odst. Do konca leta bodo, kot upajo, dosegli 200 milijonov dinarjev proizvodnje, letni plan pa je bil 114 milijonov. Odkar se pripravljajo na razširitev obrata v Crnomlju, so nakupili že za 5 milijonov 500 tisoč dinarjev novih strojev, med drugim pietilni stroj za sintetične in bombažne izdelke iz inozemstva in več šivalnih strojev tovarne MIRNA, s katerimi so zelo zadovoljni. Kolektiv bi lahko presegel proizvodne naloge še v mnogo večji meri, če bi se Gradbeno podjetje Beograd iz Crnomlja resneje lotilo preurejanja stavbe, v katero nameravajo preseliti novi obrat, kot so nam zatrjili. Prepričani so, da bi bilo lahko že vse urejeno, še posebej ker je treba postaviti še stopnišče, dokonč-

no urediti sanitarije in opravičiti nekaj obrtniških del, Beograd pa iz neznanih vzrokov s tem odlaš. Za Belokranjko je toliko teže, ker je nova strojna oprema že prisla, stroji pa zdaj leže v skladiščih in že tako pretesnih prostorih starega obrata, na mesto da bi v novem obratu že proizvajali.

Obrat na Vinici nameravajo razširiti, da bi lahko posloval kot samostojna ekonomska enota. Prostore za povečanje obrata že iščejo. Takoj ko bodo urejeni novi prostori v Crnomlju, bodo najeli 50 novih delavcev, tako da bo kolektiv štel že 250 ljudi. Med drugim so se odločili zaposliti

tudi 15 invalidov na takšnih delovnih mestih, kjer bodo lahko delali, o zaposlovanju invalidov pa bodo resno razmišljali tudi v bodoče. Razumevanje te vrste moramo posebej pohvaliti, ker je v naših delovnih kolektivih precej redko.

V sodelovanju z Delavsko univerzo iz Crnomlja pripravljajo dva seminarja za kvalificirane delavce. Vsakega se bo udeležilo 28 ljudi. Takoj ko se bodo preselili v nove prostore, bodo priredili še tečaj za polkvalificirane delavce, ker ga zaradi pomanjkanja primernega, dovolj velikega prostora zdaj še ne morejo.

V 223 krajevnih organizacijah SZDL

je 2978 odbornikov (412 več kot v letu 1959!). Med njimi je 31 odst. delavcev, 37 odst. kmetov, 22 odst. uslužbencev, 1 odst. dijakov in 9. odst. ostalih poklicev. Zensk je v odborih 476, mlajših odbornikov (do 25 let) pa 619.

Pravilniki in komune

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne more dati za izdelavo pravilnikov nekkih odrešilnih, za vse veljavnih navodil.

Najosnovnejše in najvažnejše je, ali so kot posledica novega pravilnika v podjetju nastali novi, demokratični odnosi in ali je novi pravilnik s svojimi merili res omogočil delavcu, da lahko odloča o boljšem gospodarstvu. Ali je izpremenil proizvodnjo v vsakodnevni boj za večji dohodek na podlagi večje storilnosti ni višje realizacije? Če smo ustanovili ekonomske enote, smo dosegli namen le, če smo hkrati ustvarili tudi pogoje, da se bodo te enote znotraj podjetja borile med seboj prav tako in na enaki osnovi, kot se podjetja borijo med seboj na tržišču.

Kaj so povedali predstavniki komun

Razprava je bila zelo obširna, pokazala pa je predvsem to, da doslej noben zbor proizvajalcev ni sistematično in dovolj konkretno delal na področju pravilnikov. Iz vseh izjav je čutili neomajno zaupanje v to, da bodo vsi kolektivi do 31. decembra pravilnike sprejeli. Kakšna je statistična slika, pa smo povedali že v uvodu. V vseh komunah je storjenega najmanj v manjših podjetjih, ki so doslej s pripraviljem komaj pričela. S tem da jih je družba oprostila težaškega dela pri izdelavi dveh pravilnikov, jih nikakor nismo oprostil gospodarjenja. Več pomoči bi lahko nudile, z izjemo trgovinske, vse zbornice.

Neredko skušajo kolektivni povečati osebne dohodke zgolj znovimi pravilniki, ne z večjo storilnostjo, večjo proizvodnjo in gospodarnejšim poslovanjem. Proizvodnja je odvisna od trga, od storilnosti, od organizacije dela in tehnološkega postopka, torej od mnogih subjektivnih činiteljev, zato osebnih dohodkov družba ne jamči več tako kot v starem sistemu. Zbori proizvajalcev morajo biti pristaš čvrste politike skladov, saj močni skladi v podjetjih pomenijo tudi močne sklade komune, vendar ne smejo kršiti osnovnih principov samostojnosti podjetij.

Ali sta sanacija in likvidacija res edina rešitev?

Dokaj težav je v nekaterih manjših podjetjih novomeške komune, ki v starem sistemu niso ustvarjale dovolj sredstev za razširjeno reprodukcijo in modernizacijo proizvodnje (Industrija perila in Industrija obutve). Povsem narobe je v takšnih primerih načinjati vprašanje sanacije proizvodnje ali likvidacije takšnih podjetij. V Industriji obutve v Novem mestu so zelo odločno zahtevali enake prejemke, kot jim ima tovarna zdravih »Krkis«, češ nas dinar ne briga! V novem sistemu lahko išče kolektiv povečanje osebnih dohodkov samo v povečanju dohodka podjetja, medsebojne primerjave osebnih dohodkov pa so lahko škodljive, če nismo primerjali tudi dohodka podjetij med seboj! Višji osebni dohodki v »Krkis« so posledica skrbnih vlaganj kolektiva v proizvodnjo in njegovega truda, da bi kar najbolj izkoristil položaj na tržišču. V Industriji obutve so pred leti preusmerili proizvodnjo v izdelavo manj kvalitetne obutve, ki prinaša manjši dohodek. Tu so vzrok! Kolektiv nima zato prav nobene pravice zahtevati enake osebne dohodke, kot jih imajo delavci v »Krkis«, če v svoji proizvodnji ne išče načinov, s katerimi bi jih ustvaril. V novem sistemu se ne more-

mo več izgovarjati na Ljubljano ali Beograd, probleme moramo reševati sami v okviru moralnih in ekonomskih norm. Podoben primer je tudi v novomeškem Kovinarju. Kolektiv vztraja pri visokih prejemkih, ker imajo take prejemke povsod v njegovih stroki, obrat pa posluje v neprimernih prostorih, ki ovirajo razvoj podjetja. Ali je moralno pri tem kazati družbo kot krivca? In kje je rešitev? Rešitev je v rokah kolektiva, ki bo moral povečati sklade, čeprav na račun

uslužbencev v podjetjih daleč prešli povprečne prejemke delavcev in tako ustvarili nezdravo politično vzdušje, bi lahko odpadle, če bi komune pazljiveje spremljale politiko delitve osebnih dohodkov. Preden se takšni primeri razvijajo v družbeni problem, bi morali o njih razpravljati v komunah in opozoriti na morebitne škodljive posledice.

Brez dvoma smo še vedno v položaju, ko smo prisiljeni vrsti ljudi plačevati več, kot morda zmoremo, ker jih po-

60 odstotkov naših vodilnih uslužbencev je preobremenjenih z delom, opravljajo hkrati po deset ali celo več dolžnosti in marsikaj nikomur več ne zaupajo, misleč, da morajo narediti vse sami. Razumljivo je, da jih je zato težko preplačati z denarjem. Vprašajmo se torej, kje je organizacija dela, kje napredek poslovanja, ki ju razvoj gospodarstva nujno terja!

Naši pravilniki kažejo, da je delovni človek kot osnovni proizvajalec ostal s svojimi prejemki marsikje daleč zadaj in da so posamezniki v podjetjih marsikje na to pozabili. Gotovo drža, da morajo prejemki temeljiti na ekonomski poslovanja in na storilnosti, potreben pa je tudi politični posluš, ko ugotavljamo, kako živi delavec z 10 tisoč dinarji na mesec. Zelo resno moramo razmišljati o tem, kako mu bomo pomagali, da bo svoje prejemke povečal.

Razpravljati bomo morali več o dobrih primerih in manj o škodljivih pojavih pri delitvi osebnih dohodkov, vendar to ne pomeni, da takšni pojavi ne bodo več podvrženi družbeni kritiki in da proti njim ne bomo ukrepali. Nismo za suravilovkov, hkrati pa smo tudi proti skrajnostim!

31. dec. je zadnji rok

Pohiteti bo treba in v pravilnikih upoštevati vse tiste kvalitativne vrvine, ki smo jih doslej zanemarjali. V razpravi so bili nekajkrat omenjeni rudniki, ki so pri nas po-

● Delitev osebnih dohodkov ni več zgolj finančno administrativna naloga. Z njo uzakonujemo materialne osnove za podružabljenje proizvodnje in odnosov v njej.

● Če smo s pravilnikom uzakonili samo odnose na osnovi ekonomike enega leta, smo ugotovili le, kako vplivajo v gospodarskih organizacijah instrumenti delitve.

● Pravilnik mora ugotoviti stanje, v kakršnem je podjetje, in najti ekonomske vplive za bodoče gospodarjenje.

● Pravilnik je osnova za samoupravno gospodarjenje in razpolaganje s prigosopodarjenimi sredstvi.

● Pravilnik ni dosegel namena, če določa, kako gospodarijo s sredstvi uprave podjetij in posamezni organi. Določiti mora, kako gospodarijo s prigosopodarjenimi sredstvi proizvajalci.

osebnih dohodkov, nikakor pa ne pomeni rešitve izgovor: »Moramo dati tako visoke plače, ker so tudi drugod takšne!«

Preveč in premalo

Ostre razprave in kritike posameznih primerov, ko so prejemki nekaterih vodilnih

trebujemo in ker bi lahko drugod zaslužili več. Vendar pa v takšnih primerih ne smemo kupovati »titules«, ampak družbeno koristno delo. Strokovnjake moramo plačevati pod pogojem, da bodo povečevali proizvodnjo in hkrati s tem tudi prejemke delavcev.

Vloga kolektiva v državni upravi

Ko so na zadnji seji OLO v Krškem odborniki pretresali posamezna poglavja perspektivnega programa, se je oglašil k besedi odbornik OLO in predsednik ObLO Brežice tov. Mirko Kambič ter poudaril, da je državna uprava dosegla velik razvoj in da je že skrajni čas, da bi tudi kolektivom državne uprave dodelili nekaj samoupravnih pravic, za katere so že vrsto let okrnjeni. Med drugim je omenil tudi potrebo po tem, da bi državni uslužbenci prav tako kot oni v gospodarstvu samostojno in po enakih merilih delili osebne dohodke. Besede odbornika OLO tov. Kambiča je nato dopolnil še tajnik OLO tov. Milan Baškovič, ki se je v imenu uslužbencev državne uprave zahvalil ljudskemu odboru za pozornost ter izrazil presečenost in veselje nad tem, da delo državne uprave odborniki pravilno vrednotijo in cenijo. S sejo OLO ter iz razgovora, ki nam ga je po seji ljubezljivo posredoval tajnik OLO tov. Milan Baškovič, posredujemo našim bralcem nekaj misli o razvoju državne uprave in o razvoju samoupravljanja v njej, ker sodimo, da s tem naša javnost doslej ni bila dovolj seznanjena.

Obdobje, ko je okrajni ljudski odbor opravil vrsto dolžnosti in pristojnosti komun, je že za nami. Danes ni več ne opravljujemo tega s trditvami, da so naše komune še vse premalo razvite, da ni dovolj strokovno sposobnih kadrov, da smo pač zaostalo področje in s podobnim. Nagli razvoj, predvsem pa novi gospodarski sistem sta opravila svoje in v nepolnem letu dni so komune prevzele od okrajne vrste pristojnosti, ki jih je la prejšnje opravljala, hkrati pa so prevzele še vrsto pristojnosti, ki jim jih je okraj prepustil z novimi zakonitimi predpisi. Tako hiter prehod iz prejšnjega v povsem novo stanje je bil mogoč predvsem zato, ker se je naša državna uprava razvijala vrsto let in ker je v poldrugem desetletju, odkar obstaja, dosegla velik napredek. Okrajni ljudski odbor v glavnem že opravlja dolžnosti skupnosti komun.

Ostali so brez samoupravnih pravic

Državna uprava je torej opravila lepo pot v razvijanju kvalitete poslovanja. Povsem razumljivo je, da je v kolektivih organov državne uprave vedno močneje čutili težnjo, da bi dobili tudi samoupravne pravice. Na naštejemo samo nekaj primerov, ki bodo zgovoren dokaz, da so kolektivni v državni upravi močno zapostavljeni, če jih primerjamo s kolektivni v gospodarskih organizacijah. Slednji samostojno odločajo v organizaciji delavskega samoupravljanja o gospodarstvu in ustvarjenimi sredstvi ter si samostojno delijo osebne dohodke. Morda je na prvi pogled videti, da bi bilo kaj takega v državni upravi neizvedljivo. Vprašajmo se torej, kako so mogli letos dobiti precej samoupravnih pravic zdravstveni zavodi in prosvetni delavci? V državni upravi že dlje časa povzroča precej težav administrativni način

Delavec, predstavnik DS termoelektrarne Brestanica je na posvetovanju povedal, kako je nastal njihov pravilnik in vprašal:

Kakšni naj bodo odnosi med prejemki delavcev in vodilnih uslužbencev ter strokovnjakov? Obsojamo posamezne primere osebnih prejemkov, ki grede v sto tisoče, ker so podobni onim v kapitalistični družbi. Toda kaj storiti s tisoči delavcev v našem okraju, ki imajo takšne prejemke, da komaj zadoščajo za življenje? -

V pravilnikih želimo odgovor na to vprašanje.

seben problem. Rudarji delajo celo bolj, kot so prej, njihovi prejemki pa so sorazmerno nižji. Vprašanja tržišča za premož ne moremo rešiti sami. Delitev dohodka v rudniških kolektivih bo zato dovolj dobra, če z osebnimi dohodki ne bodo zaježili osnovnih in obratnih sredstev.

Posvetovanje je pokazalo, da moramo razpravo o delitvi prenesti v komune, ker so

komune za to najbolj odgovorne. Zbori proizvajalcev so že mnogo zamudili. Njihovo delo na pravilnikih je v letošnjem letu šele začetek velike naloge. Zelo malo časa nam še preostaja. Zbori proizvajalcev pa bodo morali svoje delo nadaljevati in nenehno ugotavljati, kakšna je praksa delitve dohodka v komunah in kakšni bodo družbeni odnosi, ki bodo nastajali kot njena posledica.

MERILA V ZAČARANEM KROGU

Z novimi merili o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov je dana vsakemu neposrednemu proizvajalcu pravica, da sam deli presežno vrednost oziroma dohodek v podjetju, v katerem je zaposlen. S tem naj bi se tudi dokončno uveljavilo načelo nagrajevanja v socialistični družbi: vsakemu po njegovem delu.

Iz analize o izplačanih osebnih prejemkih v več gospodarskih organizacijah novomeške komune v prvih devetih mesecih tega leta pa lahko sestavimo dokaj čudno sliko. Ta slika je slika kot prej rezultat zelo »dobrega« ali tudi zelo »slabega« razumevanja novega gospodarskega sistema, zlasti kar zadeva pravila, po katerih je vsa podjetja mahnila mimo načel dobrega gospodarjenja.

Posebno izstopajo »akontacijske« plače, ki so jih marsikje delili v znamenju prvih »uspehov« izpolnjenega gospodarstva in ali je podjetje res upravičeno deliti več, kot ustvaril. Pri tem se je malokdaj gledalo od kod pridejo ta sredstva in predvsem za to, da bi šibka podjetja izravnala svoja merila z merili močnih gospodarskih organizacij. Malo podjetij je zaradi neučakanosti oziroma zaletavosti mislilo na sklade, ki jih je treba ječati zlasti v novem obdobju, ko smo prenehali z administrativnimi proračunskimi nakazili. Toda od kod bomo dobili sredstva za dokončno izgradnjo komun, če jih ne bodo zmogle gospodarske organizacije?

Bržčas so bila neutemeljena tudi merila, po katerih so delili »akontacijske« plače. Prišlo je do takšnih razponov (NOVOLES v Novem mestu in v Strazi), da si večje že težko zamislimo (1:9 in celo 1:11!). Ne gre za to ali so velike razlike pri prejemkih osebnih dohodkov upravičene ali ne, veljajo bi opozoriti le na to, da taka neskladnost lahko vpitva na spremembe v odnosih v določenem podjetju. Če pa je o vsem kolektiv se slabo obveščen, lahko pride do večjih premikov. To potrjuje tudi primer v podjetju »Elektro« v Novem mestu. Ko so sprejemali pravilnik o delitvi osebnega dohodka, so kolektiv obvestili le dan prej, zaradi česar so izglasovali nezaupnico delavskemu svetu. Ze z zakonom pa je določeno, da morajo biti o tako važnih rešah, kot so pravilniki delavci obveščeni najmanj petnaest dni pred izglasovanjem, nihče pa ne pravi da ta čas ne bi smel biti celo še daljši!

Kaže, da so se organi delavskega samoupravljanja in organizacije v podjetjih vse premalo poskobili v podrobnosti novega gospodarjenja. O pravilnikih je vse premalo razpravljalo tudi zbor proizvajalcev pri ObLO v Novem mestu, saj je prvičkrat govoril o tem vprašanju še-le na zadnji seji v soboto dne 2. decembra. Marsikdo se je prijel za glavo, ko je postučal poročilo s skoraj neverjetnimi podatki. To pomeni, da se je zbor proizvajalcev na pravilnike »smotili« čele takrat ko se marsikaterim gospodarskim organizacijam lije voda v grlo. Novo leto se bliža z neznaosno naglico. To občutijo predvsem tam, kjer so se »preje« »spozabili« z akontacijskimi plačami in skušajo zdaj kljub vsemu nadoknaditi izgubljeno, ter se vrtijo v začaranem krogu meril.

Pravilniki o delitvi dohodkov niso tista amnaka važna merila sposobnosti gospodarskih organizacij v novem sistemu gospodarjenja.

Kam z nomadi

● Nekega majskega dne je prečenski kmet Anton Mežnaršič na svoji njivi, na kateri je pšenica že delala klasje, opazil ciganskega konja. Ko ga je hotel zapoditi, je brž prišel Cigan, lastnik tega konja, in kmetu grozil z nožem.

● Podobno se je pripetilo tudi Alojzu Turku iz Podgore pri Prečni. Cigani so v njegovi navzočnosti kradli semenski krompir, ki ga je kmetovalec v zgodnji pomladi pripravil za sajenje. Na njegovo pritožbo pa so Cigani odgovorili z grožnjami in še tisto noč pobrali iz zemlje ves krompir na površini enega ara.

● Razen poljskih tatvin prijavljajo ljudje tudi vlome v kurnice, stanovanja, shrambe in zidanice. Cigani kradejo in vlamljajo v času, ko ljudi ni doma, in ponoči. Večkrat so oboroženi s strelnim orožjem. V letih 1958 in 1959 je skupina pet Ciganov kar 33-krat segla po tuji lastnini v najrazličnejših krajih novomeškega okraja. — Od tatvin živijo pretežno le tiste družine, ki so sposobne za delo, vendar so brez zaposlitve.

V novomeškem okraju živi okrog 150 ciganskih družin s 600 člani. Več kot polovica teh je naseljenih v novomeški občini: v Podgori, Logu pri Prečni, Srebrničah, Smihelu, Sentjernejih in Žužemberku. Pretežno so nomadi, to se pravi, da ostanejo v enem kraju le nekaj ča-

Po sledovih ciganskih taborišč

Nikoli ne veš, kam je Cigan namenjen, pravi prečevor. To nedvomno drži. Cigani svoje svoje preseljevanja ne napovedo. Čez noč zapustijo taborišče in se preselijo. Za njimi ostane nesnaga, stare in umazane cunje, živalske kosti, razbiti lonci in podobno.

Cigansko življenje ne pozna higienskih predpisov. Ze od mladih nog so ti ljudje navajeni biti neumni, razirgani, prepuščeni sami sebi. Naroda jih je tako tesno priklenila nase, da se celo bolj jo vnašati red v življenje. Velika posledica tega je prav gotovo razmetavanje denarja, poplavanje, neprestani prekrški. Zaradi pretepa, ki slede skoraj vsakemu pijančevanju, zaradi prilastanja tuje lastnine, vlomov in drugih prekrškov je bilo od 1959 do prvega oktobra letos v upravno kazenskem po-

Gasilci odgovarjajo:

»Smo za plat zvona, le da naj bije s prave plati!«

Članek »Zakaj plat zvona, ko je prepozno«, ki smo ga objavili v našem listu v četrtek, 23. novembra, je povzročil precej hude krvi med mnogimi gasilci v novomeški občini. Po našem mnenju razburjenje ni bilo potrebno; objavili smo namreč samo zgoščeno razpravo odbornikov ObLO v Novem mestu, ki so na zadnji skupni seji obeh zborov ObLO kritično razpravljali o položaju v gasilski organizaciji novomeške komunne. Na željo predsednika OGZ tov. Lojzeta Mirtiča objavljamo njegov odgovor, kj pa smo ga zaradi pomanjkanja prostora morali nekoliko skrajšati. — Le mimogrede naj poudarimo, da je naš domači tednik vedno kazal veliko razumevanje za potrebe gasilskih društev in gasilstva v okraju nasploh; očitek, da smo »hotel iz zadnjim člankom sramotiti gasilstvo«, moramo zaradi neuteemeljenosti in osebne prerahločnosti posameznikov odkloniti. Predobro se zavedamo velikega pomena gasilstva v naši skupnosti in prav zato smo imeli v našem listu prav za probleme s tega področja vedno dovolj prostora, čeprav nam ga tako zelo primanjkuje!

Lepo in prijetno je brati in čutiti, da so odborniki občinskega ljudskega odbora kot predstavniki oblasti vendar enkrat na redni seji razpravljali o požarni varnosti in problemih ga-

silstva v novomeški občini, o čemer je bilo že v preteklosti porabljeno brez vsake koristi veliko papirja, črnila in besed. Kljub stvarnim podatkom in prečim problemom pa pisec članka

v Dolenjskem listu le ni mogel mimo tega, da ne bi oplazil našega gasilstva.

Tovariši bi moral v članku najprej vprašati, kdo je zakrivil požar v sušilnici hmelja v Sentjerneju in z njim 5 milijonov dinarjev škode, ko je ugotovljeno, da je požar izbruhnil zaradi nepravilne gradnje dimnika. Ali je lokacija sušilnice primerena? Vemo, da bi bila blizu vode primernejša. Kako je prevzemala komisija investitorja novi objekt od graditeljev glede na požarno varnost? Ali je upravljavec zgradbe ugotovil, če je gasilsko društvo v Sentjerneju sposobno prevzeti požarno varnost novega objekta, ki je zelo oddaljen od tekoče vode? Le hitra pomoč je lahko hkrati tudi izdatna pomoč! Slab curek vode — glede na oddaljenost stavbe

od potoka oz. glede na višino stavbe — ob požaru ne pomeni mnogo. Akcija gašenja bi morala biti v takem primeru kolektivna, sodelovati bi moralo več gasilskih društev, kar se je ob tem požaru sicer zgodilo, vendar prepozno. V tem primeru ni dovolj uspešno delala gasilska obveščevalna služba, saj so le nekaj kilometrov oddaljena društva prispela na kraj požara z veliko zamudo.

Pisec je med drugim omenil, da manjka društvom gasilska oprema tudi zato, ker kupujejo drage prapore (po 100.000 dinarjev). Menim, da pisec članka bistvo gasilskega prapora ni znano ali pa hoče namerno udariti po tem občuju. Res je, da s praporom ne bomo šli gasiti, res pa je prav tako, da bomo tudi s praporom pridobili ljudi in sredstva za gašenje in preprečevanje požarov! (Pisec članka tovariš Mirtič nadaljuje v svojem odgovoru z obširnimi pojasnjevanjem, kaj pomenijo prapori našim društvom in organizacijam; zavoljo pomanjkanja prostora smo morali tu njegov članek skrajšati. Pisec pojasnjuje, da siane tipiziran prapor približno 50.000 din, s trakovi in spominskih žebeljčki pa dobi društvo precej dohodkov, ki jih spet koristno uporabi prav za nabavo razne opreme.)

Čemu posploševati napake iz preteklosti?

Kar zadeva slabe uspehe prireditelj ali ponovnebe in osebno okoriščenje ter zatajevanje posojil, je treba povedati tole: to so ali stvari preteklosti, ki se ra račun gasilcev rade pogreva, ali pa se jih posplošuje, kakor da bi hoteli gasilstvo s tem kar naprej bremeniti. Če bi bilo tako, potem danes naši gasilci ne bi imeli tega kar imamo: med vojno smo izgubili skoraj vso opremo in orodje, zdaj pa predstavlja naše premoženje vendarle že nad sto milijonov vrednosti! Prav lahko tudi ugotovimo, koliko je za to prispevala oblast in koliko ljudje po zaslugi različnih spodbud gasilcev. Škoda po požarih bi bila veliko večja, če ne bi gasilci gospodarili tako, kot gospodarijo. Po požarni statistiki je škoda zavoljo ognja iz leta v leto manjša.

Ce pa se kje še pojavlja osebno okoriščenje z družbenimi sredstvi in denarjem s prirediteljev, pa se moramo tudi vprašati: zakaj pa imamo družbeno kontrolo? Kaj delajo v takem kraju druge družbene organizacije in SZDL, v katere okrilje sodi tudi gasilstvo? Gasilstvo vzgaja in želi imeti dobre, po-

štere, socializmu predane državljanke. Če tega ne dosegamo dovolj hitro, je verjetno tudi krivda drugih organizacij, ki puščajo gasilstvo samo sebi!

Smo za združevanje društev v močnejše enote!

Vsa naša društva žele kneti primerne gasilske domove; rada bi kar najpopolnejšo gasilsko osebno opremo, motorne brigadne, cevi in primerna prevozna sredstva. Če bi hoteli vsa društva v občini opremiti tako, kot bi bilo potrebno in kot je pokazal požar v Sentjerneju, bi potrebovali nad 100 milijonov dinarjev! Ker vsega tega zdaj še ni moč uresničiti, smo za združevanje gasilskih društev v močnejše gasilske enote v gospodarsko važnejših krajih. O tem bomo razpravljali tudi na občini zborih naših društev; članek, ki je bil objavljen 23. novembra, govori tudi o tem problemu.

Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi drugih problemov v organizaciji: manjka nam solanega strokovnega kadra (gasilskih častnikov in podčastnikov). Med mladino r. e. dobimo kandidotov za te šole oz. tečaje. Še tako dobra oprema in izvežbani gasilci brez strokovnega vodstva spet niso učinkovita celota. — Veliko pričakujemo od novega centralnega gasilskega doma v Novem mestu, ki bo dovršen do 1963., če bo teklo vse po načrtih.

Ne pozabimo požrtnovalnega prostovoljstva!

Zdi se mi, da večkrat pozabljamo, da so vsi naši prostovoljni gasilci delovni ljudje v raznih podjetjih, ustanovah ali v kmetijstvu, kjer ustvarjamo družbeni dohodek kakor drugi državljanji. Da smo lahko sposobni gasilci, se moramo narporno učiti in vaditi. Le tako lahko obvarujemo na leto po več sto milijonov vrednosti premoženja, kakor članek v predzadnji številki Dol. lista pravilno

PREDLOG: skladi za kulturo v vsaki komun

Pred dnevi je bilo posvetovanje predsednikov občinskih svetov Svobod in PD, ki je obišni osvetlilo pomen letošni i: skupščin. Udeleženci posveta so podčrtali potrebo, da občinski sveti prikažejo kulturno problematiko v komun, kot so jo obravnavale skupščine, pred občinskim ljudskim odborom. Nadalje so predlagali, naj svet za kulturo in znanost OLO podpre akcije Svobod in prosvetnih društev za ustanavljanje skladov za kulturo in v vsaki komun, ker bi to zagotovilo hitrejši kulturni razvoj in pravičnej-

ugotavlja. S tem pa opravlja vsak aktivni gasilec dvojno korist družbi: gospodarsko in splošno družbeno. Pri tem pa si mora največkrat na lastne stroške kupovati strokovno literaturo. Če želi v trimesečno gasilsko šolo, se mora odpovedati rednemu delovnemu zaslužku, samo da bi dobil gasilsko kvalifikacijo. Če gre med delom gasiti požar, se mu dohodek zniža. Gasilska služba je hkrati odgovorna, naporna in nevarna. Gasilec plačuje društvu članarino, nekateri še celo osebno zavarovalnino. Za kmečko mladino so stvari sicer malo drugačne, eno pa lahko ugotovimo za vse gasilce: delamo z dobro voljo in z zavestjo, da smo družbi odgovorni za premoženje ljudstva. Ali je tudi v drugih družbenih organizacijah toliko idealizma in nesebične požrtvovalnosti?

Ko pa je gasilec rešil premoženje, ga nihče ne vidi. Redke so pohvale v javnosti, čeprav je za korist bližnjega in skupnosti gasilec pri tem izpostavil svoje življenje in zdravje. Če pride pri tem do napake ali celo do večje požarne škode, kot je strokovnjaško predvidena, tedaj se vsujejo na gasilca javne kritike in obtožbe. To je eden izmed vzrokov, da javno gasilstvo upada. Občutno nam manjka mladine, zlasti na podeželju. Čutimo, da so potrebuje drugačne vzgojne metode in taktika kot smo jo poznali doslej. O gasilstvu bodo naši ljudski odbori morali še razpravljati, pa tudi v delovnih kolektivih. Treba bo najti sredstva za obvarovanje ljudskega premoženja in bogastva našega gospodarstva.

Lojze Mirtič

Vloga kolektiva v državni upravi

(Nadaljevanje s 4. strani)

državni upravi zelo odgovorno, saj so uslužbenci v nenehni stiki z državljani in za svoje delo odgovorjajo širokemu krogu organov družbenega upravljanja in širokemu krogu državljanov.

Sveti kolektiv kot samonikla oblika

Tako kot v nekaterih strogo centraliziranih službah (na primer v Narodni banki, pri DOZ) so tudi v organih državne uprave pričeli letos kot samonikel samoupravni organ rasti začasni sveti kolektivov. Kolektivni nekaterih občinskih ljudskih odborov so jih izvolili na pobudo sindikalnih podružnic in kot izraz resnične potrebe. Sicer je res, da še ni ustreznih zakonitih predpisov, navzlic temu pa začasni sveti kolektivov že opravljajo nekatere samoupravne dolžnosti.

Pa tudi sicer se kolektiv v državni upravi že življuje v vlogo upravljavca in pelagoma prevzema nekatere dolžnosti.

Pravice in dolžnosti

Svet kolektiva bi kot novi samoupravni organ v držav-

ni upravi prevzel predvsem naslednje pravice in dolžnosti: sodeloval bi pri razporejanju osebnih dohodkov, pri urejanju delovnih razmerij uslužbenecv ter gospodaril s tistim delom proizvodnih sredstev, ki so namenjena funkcioniranju državne uprave. Za prehod iz dosegeganega administrativnega načina nagrajevanja po plačilnih razredih na nov, sodobnejši način, ki bi upošteval količino in kvaliteto dela, ki ga vlaga posamezen uslužbenec, bo potrebnih precej priprav, vendar pa je večji del priprav, kot smo povedali, že opravljen. Potrebni so samo še ustrezni predpisi, ki bi svetu kolektiva zagotovili njegove pravice in dolžnosti. Naloga pa ni tako enostavna, kot je morda videti na prvi pogled. V vsakem organu državne uprave se bodo namreč odselej srečevala tri telesa: organ državne uprave, svet kolektiva in ljudski odbor; povezanost med temi tremi institucijami pa ne sme biti okrnjena, zagotoviti moramo celo skladnejše sodelovanje med njimi.

Do kod smo prišli?

Osnutki zakonskih predpisov, ki bi določili samo-

upravne pravice svetov kolektivov v državni upravi, ter osnutek novega zakona o državnih uslužbencih so bili že pripravljani, kolektivni državne uprave so se s temni osnutki že doobra seznanili in jih prediskutirali. V zvezi s pripravljajočo se ustavno reformo pa so osnutke umaknili, ker je prevladalo mišljenje, da so ta vprašanja tako pomembna, da je treba najprej zagotoviti ustavni temelj teh sprememb in šele nato izdati ustrezne zakone in predpise. Po vsem tem lahko pričakujemo, da bodo ti predpisi sledili neposredno po sprejetju ustavne reforme, torej v prvi polovici leta 1962.

V naši republikli pa tudi v našem okraju se kolektivni državne uprave trudijo postavljene pripravke čimprej dokončati, da bi lahko že v začetku leta 1962 še pred formalno uveljavitvijo novih predpisov v praksi uporabili osnovne naloge novega sistema. To pomeni, da je treba v vseh naših občinah in na okrajnem ljudskem odboru čimprej izvoliti svete kolektivov, ki naj združujejo napore vseh kolektivov, da bi novi sistem čimprej uresničili in preizkusili v življenju.

v socialistični družbi?

stopku kar 250 Ciganov, ki so bili obsojeni na 4185 dni zaporne in na 338.500 dinarjev denarne kazni. To pomeni, da je v tem času povprečno vsak Cigan v okraju plačal za prekršek okrog 5800 dinarjev kazni in bil okrog sedem dni zaprt. Najbolj zaskrbljujoče pri tem je to, da Ciganji na to navajajo tudi otroke.

Zaradi nesnage, uživanja mračin, ki jih odkopavajo potem, ko že razpadajo, in ker se naravnost izgubajo pridobitve civilizacije (n. pr. zdravniške pomoči) se v krajih, kjer Ciganji prebivajo, širijo najrazličnejše nalezljive bolezni. Ugotovili so, da boluje največ Ciganov za tuberkulozo in rakom, torej za dvema dostikrat neozdravljivima boleznima; zato je tudi povprečna starost zelo nizka. Umrljivost Ciganov je namreč največja pri 35 do 40 letih.

Ko vse to ugotavljamo, našletimo še na bolj pereč

problem, ki zadeva predvsem ciganski naraščaj. Prej smo rekli, da je pri Ciganjih še vedno v navadi nomadski način življenja, da je težko dobiti zanje stalno zaposlitev, da so njihovi splošni higijenski pogoji neznošni in podobno. Kazalo bi opozoriti na problem tistih ciganskih otrok, ki so že dorasli za šolo. Ze to, da Ciganji neoprestano menjavajo svoje bivališče, povzročajo kulturno-prosvetnim in šolskim organom obilo težav, saj je takega ciganskega otroka res težko vzgajati, če ga danes vidiš, jutri bo pa že bogvekje. Stanje je namreč porazno: od 150 šoloobveznih ciganskih otrok je v šolah je slabih 20 odstotkov, kar močno povečuje nepismenost v našem okraju.

Tudi Ciganji morajo postati enakopravni državljani

Zdaj, ko imamo probleme na dlani, čeprav se nismo našli vseh, poglejmo še,

ka je bilo narejenega, da bi se stanje izboljšalo.

Ne smemo se čuditi, da se je o tem govorilo že vsa po vojna leta, da pa le ni prišlo do bistvenih izboljšav. To je ugotavljal tudi svet za notranje zadeve pri ObLO v Novem mestu, ki se je zaradi tega vprašanja že večkrat sestel in tudi sprejel določene ukrepe.

Kar zadeva ukrepe, so bili ti največkrat stvar organov Ljudske milice, k so preganjali kršilce in prestopke, ki so jih zagrešili Ciganji. Da bi se oblast otresla nadležnih nomadov, je določila posebna mesta, kjer naj bi se ciganske družine naselile. Pri tem pa je bolj malo pazila na to, ali se bodo za delo sposobni moški in žene lahko v tistem kraju zaposlili. Zategadelj je bila dostikrat storjena dvojnna napaka: ciganji niso vedno dobili zaposlitve, na drugi strani pa so v krajih, do koder je oblast bolj redko posegla, spet po-

čeli, kar so hoteli. To napako so potrdili innogi primeri in so se zoper tak način zavarovanja pred Ciganji izrekli tudi zbori volivcev. Če žočemo, da bodo Ciganji v doglednem času postali enakopravni ostalim državljanom, da jih bo zasegla vzgoja in skrb za ljudi, o kateri je v zadnjem času veliko govora, pa je že skrajni čas, da ukrepamo nekoliko drugače.

Svet za notranje zadeve pri ObLO Novo mesto se je za odpravo te pereče problematike odločno zavzel in s predlogi nakazal pot do postopne rešitve.

Ciganom delo, stanovanje in kultura!

V novomeški občini je samo 25 Ciganov v rednem delovnem razmerju. Ti stanujejo sicer v skromnih, a primerih hišah in barakah. Nemalo je primerov, da so se Ciganji že povsem privadili na nove življenjske pogo-

je; torej ne drži, da jih že od rojstva preganja nemirna nomadska kri. Z dobro voljo in seveda z večjo pomočjo pa bi se dalo napraviti precej več. V prvi vrsti bi moral Ciganom omogočiti primerno stalno naselje, in to tako, da bi bila blizu šola in podjetje ožroma da bi se kjerkoli v bližini dalo dobiti delo. Pod nadzorstvom oblastvenega organa naj bi Ciganji sami ali pa s pomočjo posebnih prispevkov gradili stanovanja in primerne barake. Občinski ljudski odbor naj bi tudi omogočil, da bi Ciganji dobivali sredstva v obliki kreditov, kar bi rešitev stanovanjskega vprašanja te vrste še pospešilo. Prav bi bilo, da bi na tak način pomagali vsem zaposlenim Ciganom. Na drug strani pa bi bilo treba tudi poskrbeti, da bi dobili delo vsi, ki še niso zaposleni.

Prosvetni organi bi dobili pri tem odgovorno nalogo; predvsem naj bi nadzirali obisk pouka vseh šoloobveznih ciganskih otrok in jim omogočili tudi nadaljnji študij.

S postopnim usmerjanjem Ciganov v novo življenje bi

se še marsikaj spremenilo: Ciganji bi se znašli v novem okolju, kjer deluje vrsta raznih društev in organizacij; dobili bi v njih nove, delavne in razumne aktiviste v sodobnem družbenem razvoju; predvsem pa bi počasi zamrla stara miselnost, češ da »Cigan ostane Cigan, čeprav ga napraviš za kralja«.

Ob robu še kratek komentar!

Prav je, da smo o vprašanju Ciganov začeli resneje razpravljati. Menimo pa, da stvari ne bi kazalo samo razpisovati. Čas in družbeni razvoj zahtevata, da zagotovimo slehernemu našemu državljanu primerno življenje, pa tudi to, da vse ljudi, ne glede na poreklo, narodnost in barvo polti, vključimo v ta razvoj. Prav novomeški ljudski odbor čaka pri reševanju vprašanja Ciganov na področju komunne mnogo zapletenih, odgovornih, pa čedalje bolj neodoljivih nalog, ki jih bo moral prej ali slej načeti kar najbolj resno in preudarno, s podporo vseh svojih občanov. Sicer bomo tudi vnaprej ostali samo še pri ugotovitvah in epih besedah.

V prvih 11 dneh: 259 novih naročnikov!

Najprej kratka ugotovitev: zapisati bi morali pravzaprav drugačen naslov: »V 6 delavskih in 6 delovnih delavskih in 6 delovnih delavskih...«

Ze ob prvem obračunu po začeli akcijski povedati nekaj več o njih, ki so vendarle delavskih in 6 delovnih delavskih...

celo, da bodo krajevne organizacije SZDL, člani Socialistične zveze in drugih organizacij na terenu zadal uspešno »pomagal« svojim pismonomem pri doseganju podobnih lepih uspehov! O tekmovalstvu bomo spreti poročali!

dnek krškega okruga, naklada 9.600 izvodov, je zdaj v Spodnjem Posavju natančno 4.800 naročnikov Dolenjskega lista oziroma kar 5.000 manj kot pred sedmimi leti. Zato pričakujemo od organizacije Socialistične zveze, krajevnih odborov, društev in vseh drugih organizacij v občinah Brežice, Sevnica in Videm-Krško, da bodo v teh dneh zares pomagale uslužbencem svojih post, da bi v decembru in januarju zbrali prav tu kar največ naročnikov.

»KOMUNSKA GLASILA«: presejanje za naše bralce. V uradni št. v upravi lista pripravljamo spremembo v urejevanju našega do...

Prvi nagradi: v Špeharje pri Vinici in Vel. Podlog pri Leskovcu!

V številki 259 novih naročnikov sta tudi nova naročnika s številko 100 in 200. Seveda smo jim takoj pripravili lepi knjižni nagradi, ki ju bosta dobila po pošti v prihodnjih dneh. Razen domačega častnika, ki ga bosta poslej prejela za zaslug svojih krajevnih pismonom, jima bodo krajske zimске urice še lepe povesti in partizanske zgodbe. Knjižnih daril sta bila tokrat deležna: naročnik s številko 100 je tovariš JOZE TROHA, Špeharje 11, p. Vinica pri Črnomlju, naročnik s številko 200 pa je tovarišica PEPCA CEMIC, Veliki Podlog, p. Leskovec pri Krškem. Vseh 259 novih naročnikov pozdravljamo in kruhu naših bralcev in prijateljev! Sprotimo jim, da bo naročnino za december pobral v začetku prihodnjega leta njihov pismonoša, ko bo pobiral naročnino za prvo polletje 1962.

se in drugi uslužbeni PTT se niso mogli pokazati ponekod niti prvih uspehov. Pred 1. decembrom so imeli polne roke dela z raznašanjem pokojnin, veliko je bilo paktetne in pismenske pošte, pa tudi sicer je ob koncu meseca vedno veliko več skrbi in dela. »Le počakajte, po prvem decembru, potem se bomo že oglašili!« tako nam pravijo, ko jih te dni obiskujemo po vsem okraju. Bili bi pa nevhvaležni in krični, če ne bi vendarle Brežice — 11 naročnikov, Črnomelj — 132, Metlika — 3, Novo mesto — 44, Třebnje — 24, Sevnica — 10, Videm-Krško — 15, razne pošte v LRS in FLRJ — 17 naročnikov in inozemstvo — 3 naročniki. O pismonomi, ki je že v prvih dneh dosegel nevsakdanji rekord — o tovarišu Radmellcu iz Vinice pri Črnomlju — poročamo danes še posebej. Upamo, da bo našel v vrstah uslužbencev PTT že v kratkem še več posnemačev. Pričakujemo

»100 jih moram dobiti!«

Pismonoša ADOLFA RADMELICA iz Vinice pri Črnomlju sem spoznal na kaj nenavadno način. V restavraciji v Črnomlju me je brez zadrege ogovoril: — Pa ja vas poznam! Vi ste od Dolenjskega lista, ko je bil usni čilni spis na Vinici, ste bili zraven! — se je veselo nasmehnil. — Kako kaj nova akcija za naročnike? — sem vprašal. — Takoj, ko se je akcija začela, sem rekel: 100 novih naročnikov moram dobiti, če pa jaz rečem, mora da drži — hiša! Tudi na praznične dni, 29. in 30. novembra sem hodil okoli ljudi in pridobival nove naročnike. — Tako je povedal viniški pismonoša tovariš Radmellc. — Moped bo moj, tako sem sklenil. Če bo kdo drugi dobil sto enega novega naročnika, se bom jaz pomujal, da bom dobil vsaj enega več! Ne damo se! — je dodal in pomežiknil. — Salim se, veste! Kaj bi se moje stare kosti vozile, prestar sem že za to! Dobra volja pa ne more škoditi, kajne! Tovarish Radmellc je pismonoša na Vinici že vsa leta po vojni. Leta 1941 je bil med organizatorji vstaje na viniškem področju. Okupator ga je odgnal v taborišče v Nemčijo, kjer je bil do 3. julija 1945, dvajset dni na to pa je bil nastopil službo pismonom. — Če ga boste povprašali kaj dela sicer, se bo pošalil: — Vse sem, samo babica ne! V vseh odborih in organizacijah sodelujem, tudi v Socialistični zvezi, kako ne bi pri tem agitiral za Dolenjski list! — Vinčičani pa pravijo: »Boljšega poštarja kot je naš Adina ni nikjer!« Prav imajo! Tovarish Radmellc je pridobil oglej 68 novih naročnikov našega lista. Njemu in vsem pismonomem, ki so res pravi aktivisti Dolenjskega lista, želimo v tej akciji, pa tudi sicer v njihovem napornem in odgovornem poklicu kar največ sreče in uspehov! MILOŠ JAKOPEC

je zavil malce po viniški in nadaljeval: — Dozdam sem jih dobil 68. Vse vaši svojega dostavnega področja sem obšel že po dvakrat. Izdelal sem si načrt: vse domove moram obiskati in vsakomur pokazati Dolenjski list. To je vendar glasilo Socialistične zveze, o naših domačih krajih in zadevah piše, torej ga mora imeti vsaka

okostnjake in prišli do zanimivih zaključkov. Kaže, da so stari Slovani prva stotletja svojega življenja na Balkanu, to je od 8. do 12. stoletja, bili večji in bolj zdravi kot njihovi potomci v dobi razvitega feudalizma. To degeneracija je telesni konstrukcij pa je pospešil že prihod Turkov na Balkan v 14. stoletju. Ekonomska zaostalost, vojne, selitve, lakota in nasilje — vse to je na ljudeh pustilo globoke sledove. V drugi polovici prejšnjega stoletja pa se je začelo stanje boljati. Leta 1912, pred balkansko vojno, je bil srbski vojak po svoji višini na drugem mestu v Evropi, takoj za švedskim. Sele nekaj desetletij predtem so odrasli moški v Srbiji dosegli višino svojih davnih prednikov, pokopanih v Brestovniku — 168 cm.

Kako smo dobili naziv »karata«

Karat je merska enota za težo diamantov in drugih žilantnih kamnov. Na posebnem sestanku leta 1911 so se dogovorili, da bodi teža karata 0,200 grama, kar velja še danes. MIMO tega pomeni karat tudi trinajset — odstotek plemenitih kovin: zlata, srebra, platine v določeni zlitini. Cisto (stodototno) zlato ima na primer 24 karatov. Naziv karat izhaja iz japonske besede kirat, ta pa od naziva afriške rastline kuara. Suhe, fitzlu podobne plodove te rastline so namreč uporabljali kot mero za težo diamantov — štri; zrna se veljala za en karat. Da so veljala za ena seveda precej netočna, zato so kasneje poskušali zanesljivše sutes, ohranili pa so zanjo stari naziv.

Preprečimo nesreče z redom in delovno disciplino!

Mlad esesovski častnik stoji pred nami. Golenice njegovih škornjev se svetijo kot luč. Ostro, odsekano in določno daje povelja. Niso namenjena nam temveč esesovcem. Ločilnih znakov esesovskih stopenj še ne poznam, toda ker opazim na rokavu mladega častnika Eskulapovo palico, sodim, da je zdravnik. Kasneje sem zvedel, da je SS-Obersturmbannführer. Imenuje se dr. Menzele in je prvi zdravnik koncentracijskega taborišča Auschwitz. Kot selekcijski zdravnik je dr. Menzele prisoten pri prihodu vsakega vlaka. Kaj pomeni selekcija v Auschwitzu, to zvemo že v nekaj minutah...

2500 novih naročnikov!

zelo razveseljiv! — uspešne akcije so tu: samo v Sloveniji smo dobili s pošto kar 75 novih naročnikov. Več o tem berite v tem številku na tej strani. Prejeto po toli:

SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV! Razpisujemo naslednje

Vse naročnice novih naročnikov številčno in sproti ugotavljam, komu je sreča najbolj naklonjena! Prvega nagradjenca imate že danes pred sabo. Če bomo presegli številko 2500, bomo razpisali nove nagrade. — Vse pismonoše ponovno prosimo, da v zgornji del naročnice napiše svoje ime; v spodnjem delu naročnice pa je prostor za točen naslov novega naročnika. Polihite z zbiranjem novih naročnikov, da jih bomo čimveč pridobili že ta mesec.

BRALCI DOLENJSKEGA LISTA: sodelujte v akciji: »SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV!«

Pridobite nam tudi vi vsaj enega novega naročnika; pomagajte nam, da se približamo redni tedenski nakladi 20.000 izvodov Dolenjskega lista!

V zadnjih letih, zlasti po zgraditvi novih avtomobilskih cest in modernizaciji starih, se je neverjetno povečal avtobusni potniški promet. Strokovnjaki so za letošnji zima izračunali, da bo vsaka dva potnika, ki se peljeta z železnico, priden esesovski avtobus. Se pravi: železnica bo letos prepeljala okrog 200 milijonov ljudi, avtobusi pa nad 100 milijonov. Letošnje poletje je na jugoslovanskih cestah bilo v prometu nad 5000 avtobusov. Po koncu poletne sezone se je to število nekoliko zmanjšalo, vendar ne veliko.

Preprečimo nesreče z redom in delovno disciplino!

Mlad esesovski častnik stoji pred nami. Golenice njegovih škornjev se svetijo kot luč. Ostro, odsekano in določno daje povelja. Niso namenjena nam temveč esesovcem. Ločilnih znakov esesovskih stopenj še ne poznam, toda ker opazim na rokavu mladega častnika Eskulapovo palico, sodim, da je zdravnik. Kasneje sem zvedel, da je SS-Obersturmbannführer. Imenuje se dr. Menzele in je prvi zdravnik koncentracijskega taborišča Auschwitz. Kot selekcijski zdravnik je dr. Menzele prisoten pri prihodu vsakega vlaka. Kaj pomeni selekcija v Auschwitzu, to zvemo že v nekaj minutah...

2500 novih naročnikov!

zelo razveseljiv! — uspešne akcije so tu: samo v Sloveniji smo dobili s pošto kar 75 novih naročnikov. Več o tem berite v tem številku na tej strani. Prejeto po toli:

SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV! Razpisujemo naslednje

Vse naročnice novih naročnikov številčno in sproti ugotavljam, komu je sreča najbolj naklonjena! Prvega nagradjenca imate že danes pred sabo. Če bomo presegli številko 2500, bomo razpisali nove nagrade. — Vse pismonoše ponovno prosimo, da v zgornji del naročnice napiše svoje ime; v spodnjem delu naročnice pa je prostor za točen naslov novega naročnika. Polihite z zbiranjem novih naročnikov, da jih bomo čimveč pridobili že ta mesec.

BRALCI DOLENJSKEGA LISTA: sodelujte v akciji: »SE 2500 NOVIH NAROČNIKOV!«

Pridobite nam tudi vi vsaj enega novega naročnika; pomagajte nam, da se približamo redni tedenski nakladi 20.000 izvodov Dolenjskega lista!

Mlad esesovski častnik stoji pred nami. Golenice njegovih škornjev se svetijo kot luč. Ostro, odsekano in določno daje povelja. Niso namenjena nam temveč esesovcem. Ločilnih znakov esesovskih stopenj še ne poznam, toda ker opazim na rokavu mladega častnika Eskulapovo palico, sodim, da je zdravnik. Kasneje sem zvedel, da je SS-Obersturmbannführer. Imenuje se dr. Menzele in je prvi zdravnik koncentracijskega taborišča Auschwitz. Kot selekcijski zdravnik je dr. Menzele prisoten pri prihodu vsakega vlaka. Kaj pomeni selekcija v Auschwitzu, to zvemo že v nekaj minutah...

PRILJENI NA CENTIMETER SPROŠTANI NA GRAM...

okostnjake in prišli do zanimivih zaključkov. Kaže, da so stari Slovani prva stotletja svojega življenja na Balkanu, to je od 8. do 12. stoletja, bili večji in bolj zdravi kot njihovi potomci v dobi razvitega feudalizma. To degeneracija je telesni konstrukcij pa je pospešil že prihod Turkov na Balkan v 14. stoletju. Ekonomska zaostalost, vojne, selitve, lakota in nasilje — vse to je na ljudeh pustilo globoke sledove. V drugi polovici prejšnjega stoletja pa se je začelo stanje boljati. Leta 1912, pred balkansko vojno, je bil srbski vojak po svoji višini na drugem mestu v Evropi, takoj za švedskim. Sele nekaj desetletij predtem so odrasli moški v Srbiji dosegli višino svojih davnih prednikov, pokopanih v Brestovniku — 168 cm. Prva, zlasti pa druga svetovna vojna s svojo surovo okupacijo, borbami, prestrašenostjo in velikim izgubam moških in žensk v najhujših letih sta spet vneli velike motnje v ta razvoj. Čet letniki so dočakali osvojitve s slabšimi fizičnimi lastnostmi, ki se še danes jasno kažejo na grafikonih fiziologov in antropologov.

Majši rod je bolj krepak in zdrav

Beograjski zdravnik dr. Dragoljub Antonijević je že leta 1956 vodil obširne in temeljite raziskave meritve prebivalstva Srbije. Z najmodernjšimi metodami in s sodelovanjem strokovnjakov za statistiko so meritve zajele na tisočih in tisočih oseb raznih starosti in na raznih področjih: na ravninskem v Vojvodini, v goratem v južozahodni Srbiji, mestnem (Beograd, Niš, Novi Sad), zatem posebej dojenčke predšolske otroke in šolarje (od 7. do 20. leta). To akcijo, v kateri je bilo opravljenih 1.250.000 meritev, je naš glavni antropolog dr. Škerlič imenoval največje te vrste na svetu.

Meščani prekašajo kmete, hribovci dolince

Toda te manj razvite meridne enice v vojnih let so malo malo edina telesna posebnost, s katero masta mlada zadržani v vojni. Vsem drugim pa daleč, po sodbi zdravnikov celo predalet, presega svoje vrstnike z deželo. Zlasti tiste z ravninskih področij, Hribovci iz jugozahodnih krajev Srbije pa oblično »konkurirajo« meščanom s svojimi fizičnimi kakovostmi. Predvsem je mestni otrok že pri rojstvu težji: fantek tehta povprečno 3 kg 382 gramov (enako novorojenček v hribovitih krajih), v Vojvodini pa 3 kg 315 gramov, in na Kosovu 3 kg 215 gramov. Do petnajstega leta te razlike že precej narastejo: deček iz mesta je visok 165 cm, težak 54,4 kg, deček s Kosova je visok 155 cm in težak le 43,4 kg. Seveda izvirajo te razlike deloma tudi iz podedovane konstitucije in še mnogih drugih vzrokov, med katerimi je precej nepojasnjenih, na primer: čudno skladije nekaterih fizičnih obelobj pri prebivalcih z zelo različnim načinom prehrane in življenja sploh. Glede tega se v Srbiji najbolj razlikuje ta Vojvodina in Kosovo, pa vendar imata obe pokrajini isto povprečno višino odraslega moškega — 169 cm. Seveda je razlika med mestnim in hribovskim načinom življenja, toda kljub temu je v mestih in na goratih področjih ugotovljena enaka povprečna višina — 172 cm. Imamo pa tudi različne, ki si jih lahko hitro razložimo. Vzemimo debelino podkožnega tkiva, preprosto povedano: plast slati. Jasno je, zakaj pri tem nosi »krono« Vojvodince, saj iz mesa in maščob potegne okrog 24 kalorij od svoje skupne vsakodnevne hrane; zadržani pa je prebivalec Kosova, ki dobi iz mesa in maščob dnevno le 5 kalorij. Stiriasedmetni Vojvodinec ima 27 mm debele podkožne tkivo, Vojvodinka ljih let okrog 40 mm, s čimer polohite v tem pogledu vse jugoslovanske rekorde. Zdrava, normalna debelina podkožnega tkiva pri štirikdesetih letih je 20 mm. Te št. evilki so najboljji meščani in hribovci, medtem ko je prebivalec Kosova ne doseže. (Po »Pres-servisu«)

STARI VOLKODLAK PO POVESTI E. Setona RIŠE Branko Črnauer

5. »Sestkrat sem ga videl!« je dejal King Ryder. »Sestkrat sem videl z lastnimi očmi tega starega razbojnika — in glavno stavljam, da ga bom še ta teden videl sedmič. Toda to vam povem, prijatelj, da ga potem ne bo več nikako potikal se po preriji in vzhmirjati ljudi in živino!« — Taborni plamen je živahno plapolal in metal sence na taborišče, kjer so se zbirali lovci s konji in psi. Nedaleč so bevskali kojeti, ki so se boječe plazili okrog taborišča, od časa do časa pa je preknil njihovo bevskanje silni glas starega volkodlaka. 6. Bilo je pred več leti, ko se je nekoč King Ryder napotil proti vzhodni strani Stražnega hriba, da bi tam lovil volkove. Kožubi v tistem času sicer niso bili kaj prida, zato pa so bile nagrade, ki so jih občudovali farmarji, velike: pet dolarjev za volka in deset za volčico, kar gotovo ni majhen denar. In King je bil potreben denarja... Ko se je tako spustil tistega dne z vrha v dno doline in se približal potoku, je opazil na drugi strani volka, ki je stopal proti vodi. Naglo je dvignil puško, pomeril in ustrelil. 7. King je dobro meril. Še preden se je razkidal smodnikov dim, je volk padel smrtno zadet. King je pohitel po hribu navzdol in preko potoka, da bi vzel ubiti živali skalp kot dokaz, da je mrtva. Ko pa je pogledal ubito žival, se je razveselil še bolj, saj je bila volčica. To je pomenilo dvojno nagrado in še več — če mu uspe najti njen brlog, v katerem ima prav v tem času volčica svoje mladice. Toda brloga ustrelnje volčice takrat King Ryder ni mogel najti, čeprav je pregledal vso okolico. Več dni se je trudil — zaman. 8. Tnečas ko je lovec iskal svojega volka, je v globoki podzemeljski jami zadel volka, ki je bil sicer mrtva. Zaman čakali, da bi se volk vrnil, ker je bila tovača v cvillni. Tedaj je volk v volkuluja in slisala, kako se volkovekjo. Ker je tudi sama občutila zavohalni pri njen brlog, se stekla za njo v njen brlog, pričela volkulja skrbeti za njega in volčice — šest lastnih se jim pridružili.

Mladini konkretno pomoč!

Za rojstni dan republike v Šentrupertu

Mladinska organizacija ne more biti sama odgovorna za vse delo z mladino - Zapisniki z zadnjega plenuma OK ZKS

Ze v zadnji številki smo na kratko poročali o plenumu okrajnega komiteja ZKS, ki je na zasedanju 24. novembra obširno razpravljalo o mladini. Tokrat poročamo malo obširneje o referatu organizacijskega sekretarja inž. Jožeta Legana in o bogati razpravi, ki je dokazala, da je bilo že zelo potrebno s širših vidikov spregovoriti tudi o številnih problemih mladinske organizacije in mladine nasploh.

Plenum je ugotovil, da so postali komunisti preveč neobčutljivi za probleme mladine na vasi, v šoli in proizvodnji. V naglem gospodarskem razvoju bi bilo zmotno pričakovati, da bo mladina postala socialistična zgodljaj zato, ker živi v socialističnem okolju. Ideološko vzgojno delo med mladino postaja celo vedno pomembnejše, zato ga pač ne moremo ocenjevati samo glede na množičnost in pestrost oblik, ampak predvsem glede na kvaliteto. Z mladimi ljudmi smo se potem, ko smo jih sprejeli v ZK - kriteriji za sprejem so bili navadno dokaj nizki - premalo ukvarjali. Tudi vodstva družbenih organizacij ne skrbijo posebej za svoje mlade člane. Vodstva LMS se sicer trudijo, vendar pa prav zato, ker so kadrovske šibke in ker ne dobijo pomoči, velikih nalog pri delu z mladino največkrat ne zmorejo.

Tuji idejni vplivi še živijo, mladina pa se prav zato, ker je preveč osamljena, z njimi teže bori. Nezaupanje do mladih ljudi ni redko, osnovne organizacije ZK pa kaj rade izrekajo pavšalne obsodbe »mladina je kriva«, ne da bi se prej poglobile v problematiko mladih in poiskale globlje vzroke. Ideološko-vzgojno delo je preveč odmaknjeno od komunne in stvarnosti, mlade ljudi pa premalo vključujemo v družbeno odgovorno delo. Ker so neredko prepuščeni stihiskemu razvoju, se v mladih ljudeh kaj rada pojavljajo misli: »Nihče nam nič ne more!« Bodočnost naše družbe je odvisna predvsem od mlade generacije, zato se moramo v njeno vzgojo resneje poglobljati. Zelo narobe pa bi bilo misliti, da

je za to veliko nalogo odgovorna samo mladinska organizacija.

Proizvodni proces je samo majhen del tega, kar mora poznati mladi proizvajalec

Aktivni LMS v proizvodnji se ukvarjajo največ s prirejanjem izletov, z razvedrilom, s prostovoljnimi delom in športom. V svojih proizvodnih enotah spoznajo mladi ljudje iz razprav za sestankih le tehnične naloge, zelo malo pa vedo o gospodarski problematiki svojega podjetja, o novem gospodarskem sistemu in sistemu delitve osebnega dohodka. Nezdravi notranji odnosi v nekaterih kolektivih mladino pasivizirajo in vzbuja v njej celo strah. Oboje je posledica tega, ker so mladi ljudje v delovnih kolektivih preveč prepuščeni sami sebi. Mlada tehnična inteligenca se v mladinski delo ne vključuje, osnovne organizacije ZK v podjetjih pa mladim ljudem premalo pomagajo. Izgubi, da je oddaljenost večine mladih proizvajalcev, ki se na delo vozijo s podeželja, glavni vzrok za to, so kaj neprijetljivi. Klubi mladih proizvajalcev bodo lahko s pomočjo delovnih kolektivov odpravili velik del dosedanjih pomanjkljivosti.

Šola mora združevati pouk in življenje

V šoli se mladina udeležuje v dokaj pestrih organizacijskih oblikah, vendar pa je tudi tu - čeprav ne po svoji krivdi - odmaknjena od razvoja in življenja. Med prosvetnimi delavci je premalo komunistov, pa tudi sicer so premalo povezani z okoljem, v katerem šola deluje. Čutili je, da sistem študija na visokih šolah ne zadošča več potrebam nove reformirane šole. Dijaki so rad mladimi profesorji največkrat razočarani. Šolska mladina stiši o problemih v razvoju in jih čuti, vendar ne najde nikogar, ki bi ji jih znal na primeren način razložiti. V razrednih skupnostih je čutili vpliv nedotaknjene učiteljeve avtoritete. Aktivni ZK na šolah se ukvarjajo z upravnimi zadevami, zaradi kompromisarstva med prosvetnimi delavci pa zanemarjajo živih pro-

bleme, ki se na šolah pojavljajo vsak dan. Dijaki raznih letnikov imajo premalo medsebojnih stikov. Šolski odbori, v katerih je kar 28 odst. komunistov, se te dokaj žive problematike na šolah doslej še niso lotili. Problem zase so študenti in študentki na visokih šolah, s katerimi imajo podjetja premalo stikov, čeprav je študentska organizacija dala že mnogo tovrstnih pobud.

Iz mladine na vasi raste rod novih proizvajalcev

Mladinska organizacija na vasi ima dokaj težav zaradi pomanjkanja sposobnih mladinskih vodstev. Mladinec na vasi sicer res živi pod sorazmerno močnim vplivom zastalega domačega okolja, vendar pa prinašajo na vas mnogo novega duha mladi proizvajalci, ki dan za dnevom odhajajo na delo v industrijo. Sodobna kmetijska proizvodnja je načela vrsto vprašanj, ki vasko mladino živijo zanimajo. Sestanki so tudi tu največkrat edina oblika dela mladinske organizacije, vendar so še močno preživeli. Suh zunanje-politični pregledi ne morejo odgovoriti na vse, kar mladino zanima. Osnovne organizacije ZK na vasi so kadrovsko najšibkejše in so mladini doslej zelo malo pomagale. Mladina iz vasi bo prej ali slej postala proizvajalec na sodobnih kmetijskih družbenih obratih ali pa bo odšla v industrijo. Prav zato jo moramo že zdaj s pomočjo mladinske organizacije na to pripravljati, saj bomo le tako vnaprej onemogočili težave ter dosegli, da se bo mladi proizvajalec, ki prihaja iz vasi, laže vživel v novo okolje in hitreje vrasel v družbeno proizvodnjo.

Najti moramo prilagodljive organizacijske oblike v LMS

Vaške organizacije naj nastajajo v okviru kmetijskih proizvodnih enot, ponekod tudi po vaseh. V podeželskih središčih naj bodo enotne mladinske organizacije, ker bomo zaradi raznolikega sestava mladine na ta način najlaže zagotovili vpliv delavske mladine. Organizacije v podjetjih naj vplivajo na svoje mladince, da se bodo vključevali v delo vaških organizacij.

Uresničitev perspektivnega programa je največ odvisna od mladih ljudi in

mladih strokovnjakov, tesnejši stiki med študenti in podjetji pa bodo pripomogli, da se bodo mladi strokovnjaki laže vživeli v gospodarstvo. Tovrstne pobude študentske organizacije so bile največkrat brez uspešne, ker podjetja premalo poznajo probleme študentov, ti pa so premalo poznali materialne težave pri zbiranju sredstev za štipendiranje. Le s tesnejšimi medsebojnimi stiki bomo lahko probleme te vrste odpravili.

Mladinska vodstva bodo morala ob stvarni pomoči ZK kot celote delo mladinske organizacije poživiti tako, da bo zadostila vsem svojim nalogam. Osnovne organizacije in občinska vodstva ZK naj konkretno razpravljajo o delu mladine na svojem področju, mladi komunisti, ki kaj radi mislijo, da so kot komunisti delo v LMS že prerasli, pa se morajo udeleževati prav v LMS in njeno delo okrepi. Pojavi in težave med mladino, o katerih je razpravljal plenum, niso naloga LMS, ampak zadeva, ki jo mora reševati ZK. Razprava o tem naj bo stvarna in naj najde take oblike dela, da bodo mladinski organizaciji pomagale do pravega področja njenega udeleževanja. Vse družbene organizacije morajo še posebno pomagati mladini v svojih vrstah, prav pa bi bilo, da bi o mladini razpravljali tudi plenum okrajnega odbora SZDL.

Učenci osnovne šole v Šentrupertu smo tudi letos privedli proslavo 29. novembra. V nedeljo pred praznikom smo se popoldne ob dveh zbrali v šoli. Povabili smo tudi starše in že pred začetkom vsem navzočim razdelili liste s programom. Proslava je potekala takole: najprej so nam zapeli pevci Pesem o domovini, nato pa je bilo več enodejank in recitacij. Govor je imel tov. Jože Freljh, naša harmonikarica Jožica Bizjak pa nam je zaigrala nekaj partizanskih pesmi. Tudi jaz sem sodeloval. Na koncu nam je pevski zbor zopet zapel nekaj pesmi, program smo pa zaključili z državno himno.

Tako smo se pridružili vsem Jugoslovanom, ki praznujejo osemnajsti rojstni dan naše republike, s pesmi in lepimi željami za srečno prihodnost.

Branko Podobnik
Osnovna šola v Šentrupertu

»NOVOLESOVI« darili Vavti vasi in Straži

Pionirji osnovne šole Vavta vas so dostojno praznovali dan republike 29. november v začetku doma v Straži. Imeli so samostojno proslavo, na kateri je sodelovalo okoli 40 pionirjev in pionirk. Svoje veselje se udeležili tudi predstavniki družbenih organizacij. Za najmlajše solarje je bil ta dan posebno lep, saj so bili sprejeti v pionirsko organizacijo.

Sindikot Novolesa je pionirjem izročil praktično darilo - diaporojektor, ki je uspešno pomožno učilo. V imenu pionirjev se je zahvalil za darilo učencev 8. razreda Ivan Kulovec, naker se je v imenu učiteljskega kolektiva in šolskega odbora zahvalil še upravitelj šole v Vavti vasi tov. Platan.

Veliko razumevanja je pokazal Novoles tudi za ostalo mladino v vasi. V Straži je letos uredil klubsko sobo s prvovrstnim televizorjem, naročil vse važnejše časopise, šahovske garniture in knjige. V sobi je prostora za okoli 60 ljudi. Tako bo imela mladina tu drugi dom, prijeten kotiček, kjer se bo sestajala in izobraževala. Kmečka mladina, ki je doslej iskala zabave in tolažbe po gostlinah, bo našla v klubski sobi lepše in koristnejše razvedrilo.

V Straži bi se kulturno življe-

nje lahko hitreje razvijalo, če bi tudi ostala podjetja in delovni kolektivi, predvsem pa vodstvo SZDL, imeli večje razumevanje in posnemala Novoles, ki res zasluži vsa pohvala!

Frane Zaman

Dijaki ob rojstnem dnevu republike

Dijaki Dijaškega doma strokovnih šol v Novem mestu so imeli proslavo v počastitev dneva republike že v ponedeljek, 27. novembra. Najprej je bil govor o pomenu 29. novembra za vso našo povojno zgodovino, nato pa so dijaki recitali nekaj borbenih pesmi. Vmes so igrali na harmoniko in kitaro partizanske koračnice.

Proslava se je končala s pripovedovanjem partizanskih spominov. O partizanski akciji v okolici Litiše 1941 je dijakom pripovedoval Novomešan Lado Stibrč.

Teško ni, zato pa prijetno!

Mladina v Krškem se je pomerila po zgledu »POKAŽI KAJ ZNAŠ!«

Po zgledu oddaj »Spoznavajmo svet in domovino!« in »Pokaži, kaj znaš!« je organiziral aktiv LMS v Vidmu-Krškem tekmovalje ekip in posameznikov. Pobudo za ta natečaj je dal OK LMS v smislu proslav in manifestacij ob 20-letnici naše revolucije. Tematika vprašanj za občinsko ekipo tekmovalje se nanaša na življenje in delo naših ljudi med NOB in v času socialistične izgradnje vse do naših dni.

Na tekmovalje se je pripravilo sedem ekip iz Vidma-Krškega: dve ekipi je sestavil mladinski aktiv tovarne papirja in celuloze Djuro Salaj, dve Splošno kovinarska zadruga in tri ekipe Tehniška srednja šola. Vse ekipe so se skrbno pripravile. Bogati odgovori so kazali, da vsestransko poznajo našo domovino naše ljudi, njihovo prizadevanje za izgradnjo domovine. Najbolji uspeh je žela prva ekipa tovarne papirja in celuloze, ki je nabrala 39 od 40 možnih točk. S tem se je kvalificirala za nadaljnje okrajno tekmovalje.

Pomembna in zanimiva konferenca v Novem mestu

Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Novem mestu je sklical občinsko konferenco za družbeno aktivnost žena, ki je bila 5. decembra dopoldne v novomeškem sindikalnem domu. Od 195 vabljenih delegatov se je konference udeležilo okoli 85 ljudi, ki so zastopali družbene in politične organizacije, kolektive in gospodarske organizacije ter ustanove.

O poteku te zanimive konference in plodni razpravi, ki jo je dala, bomo prihodnjé obširneje poročali.

nje, ki bo ta mesec v Novem mestu.

V zabavnem delu so nastopili posamezniki z recitacijami, folklornimi plesi in glasbenimi kompozicijami. Prvo mesto je osvojila mlada recitatorka Lidija Kozinc iz Brestanice.

Najboljše ekipe in posamezniki so dobili denarne in knjižne nagrade. Celoten večerni program je prijetno

spremljal mladi kvaliteten ansambel, ki ga vodi Jolanda Zakonšek.

Gledalci so v nabito polni dvorani z neugnanim zanimanjem spremljali program, ter nastopajoče nagrajevali s prisrčnimi aplavzi. Večer je uspel. Odmev te prireditve je velik in ljudje si še dolgo takih srečanj!

Marcel Stefančič

Tečaji za člane ZB

Okrajna trgovinska zbornica v Novem mestu v sporazumu z okrajnim odborom ZB pomaga članom te organizacije, ki so zaposleni v trgovini in blagovnem prometu, pri njihovem strokovnem izobraževanju. Z namenom, da si člani ZB poglobijo strokovno znanje in pridobe ustrezno kvalifikacijo, je trgovinska zbornica organizirala tečaje v Novem mestu in v Brežicah.

Okrajni odbor Socialistične zveze sestavlja 35 članov, od katerih je 45 uslužbencev, 8 delavcev in 2 kmeta. Med člani okrajnega odbora je 12 tovarišev in 5 mladincev. Okrajni odbor se je v zadnjih dveh in pol letih sestel povprečno vsake 3 mesece.

Tečaj za kvalificirane trgovske delavce obiskuje v Novem mestu in v Brežicah 32 članov ZB. Tečaj za visokokvalificirane delavce, ki je le v Brežicah, pa obiskuje 22 tečajnikov, med njimi je 21 starih od 40 do 53 let. Precej je tudi skladiščnikov, ki so zaposleni v gradbenih

podjetjih, rudnikih in pri nekaterih proizvodnih podjetjih.

Razveseljivo je dejstvo, da se udeleženci tečajev, čeprav starejši ljudje, zelo zanimajo za predpisano učno snov. Tečajji so se začeli 20. novembra in bodo trajali štiri tedne, zatem pa bodo izpitni.

Večina gospodarskih organizacij je pokazala vse razumevanje za te tečaje in so delovski sveti podjetij udeleženci tečaja izredno študijski dopust.

Take akcije Zveze borcev se izvajajo letos v vseh panogah gospodarstva. S tem je dana zadnja prilagoditev članom ZB, da si pridobijo kvalifikacijo za svoja delovna mesta.

Erna Šetino

Občinska odbora Socialistične zveze

Videm-Krško in Novo mesto sta začela izdajati občinske informacije za krajevne organizacije. V Krškem izhajata »Informator«, v Novem mestu pa »Naša tribuna«. Obidva imata namen, da seznanjata člane vodstev krajevnih organizacij s stališči občinskega odbora in da pomagata pri izmenjavi izkušenj med krajevnimi organizacijami.

Srečanja med pripadniki JLA in prebivalstvom po okraju

Preteklo nedeljo so pripadniki novomeškega garnizona obiskali Zužemberk in Dolenjske Toplice. V obeh krajih so sodelovali na proslavah v počastitev dneva republike in 20-letnice ljudske revolucije. V Zužemberku so tudi počastili spomin na padle borce in žrtve fašističnega nasilja, katerih imena so vklesana na spomeniku.

Srečanje je bilo zelo pri srčno. Dvorane so bile povsod nabito polne. Prireditve so obiskali predvsem odrasli državljani. Po koncu prireditve so pripadniki JLA v Dolenjskih Toplicah in Zužemberku prikazali film »Sutjeska«, ki ga je videlo veliko obiskovalcev.

Kolektiv Vojnega odseka: »Obiskali smo tri kolektive...«

V okviru zaključnih proslav 20. obletnice jugoslovanske ljudske vstaje, so vojaki in starešine vojnega odseka Novo mesto obiskali 27. novembra delovne kolektive Dané na Mirni. Tovarne šivalnih strojev Mirna ter kmetijske zadruga in sušilnice na Mirni. Pobudo za

Skupina 25 pripadnikov novomeškega garnizona bo podobno prireditve pripravila 9. decembra v Šentrupertu, 10. decembra pa na Mirni. Sklenjenih bo še veliko poznanstev in prijatelstev med prebivalstvom in pripadniki JLA, predvsem z namenom, da se sedanje tovarništvo še poglobi.

Pripadniki JLA na svečani seji v »KRRK«

Danes bo v tovarni zdravil »Krka« svečana seja upravnega odbora. Na sejo so povabili tudi pripadnike novomeškega garnizona, ki se bodo tudi v tem podjetju lahko spoznali z delovnim procesom in upravljanjem.

obisk so dali občinski odbor SZDL v Trebnjem in naštetih kolektivih. Vojaki in starešine so bili od delavcev in uslužbencev prisrčno sprejeti. Z zanimanjem so si ogledali proizvodne naprave in proizvodnjo, predstavniki kolektivov pa so jim povedali marsikaj

zanimivega o svojem delu in o organizaciji proizvodnje. Ko je bil ogled opravljen, so delovni kolektivi povabili svoje goste - vojake in starešine JLA - na skupno kosilo in jih obdarili s praktičnimi darili. Vojaki in starešine vojnega odseka Novo mesto se delovnim kolektivom na Mirni za prijazen sprejem najlepše zahvaljujejo.

Mirko Eržen,
kapetan I. klase

Videmsko-krška mladina za dan JLA

Mladina iz videmsko-krške občine namerava 22. decembra - dan jugoslovanske ljudske armade svečano praznovati. S pripadniki Jugoslovanske ljudske armade bo organizirala športno tekmovalje, na katerem se bodo pomerili v odbojki, rokometu, namiznem tenisu in šahu.

V počastitev tega praznika je mladina 24. novembra že pripravila javno oddajo »Dolenjska mladina o revoluciji« in »Pokaži kaj znaš!«, na kateri so nastopili tudi pripadniki JLA.

S POSVETOVANJA O DRUŽBENI AKTIVNOSTI ŽENA V TREBNJEM.

Pomoč družini je družbena naloga

Posvetovanje o družbeni vlogi žena v Trebnjem je bilo prav zaradi tega plodno, ker so obravnavali povsem konkretne probleme.

V Trebnjem imajo otroški vrtec, vendar je ta bolj v korist nezaposlenih kot zaposlenih mater. Odrpt je le od 8. do 12. ure. Na Mirni in v Mokronogu, kjer je še znatno več zaposlenih mater, pa otroških vrtcev sploh nimajo. Na Mirni je za silo urejena družbena prehrana, v Mokronogu pa tudi to močno pogrješajo. V občini imajo le štiri društva prijateljev mladine, morali pa bi jih imeli vsaj pri vsaki šoli.

Vsi ti in drugi problemi v trebnjski komuni, ki zadevajo področje pomoči zaposleni ženi, niso novi. Obravnavali so jih tudi na konferenci letos marca. Takrat je bilo objavljen marsikaj, vendar je ostalo samo pri šem. To pa zato, ker žene niso v enaki meri zastopane v samoupravnih organih, kot je njihov delež v ustvarjanju dobrin. Tudi v odborih SZDL je malo žena, zato pa tudi organizacije SZDL vse premalo razpravljajo o zadevah, ki se tičejo razbremenitve zaposlene žene.

Na posvetovanju, ki sta mu prisostvovala tudi ljudska poslanka inž. Vilma Pirskovič in predsednik krajnega odbora SZDL Viktor Zupančič, so nakazali pot do reševanja problemov pomoči družini. Delo otroške vrtca v Trebnjem bi kazalo povezati s šolsko kuhinjo. Vrtec naj posluje od 7. do 14. ure, toplo hrano za otroke v vrtcu pa bi pripravljali v šolski kuhinji. Na Mirni in v Mokronogu je treba takoj ustanoviti otroška vrtca, v Mokronogu pa zraven tega tudi obrat družbene prehrane. V Trebnjem pa tudi v Mokronogu in na Mirni je treba misliti na ustanavljanje manjših uslužnostnih obrti. To nalogo naj v celoti prevzamejo stanovanjske skupnosti, kjer so, drugod pa krajevni odbori ali krajevne skupnosti.

Družbene službe so v občini Trebnje res močno zastopane. Vzrok za to ne bi smeli vedno iskati izven komune, pač pa tam, kjer se sredstva delijo, tam, kjer so za pravičen razvoj vseh družbenih služb v komuni tudi odgovorni.

Na zaključku posvetovanja so naglasili, da so za reševanje nakazanih problemov enako odgovorni vsi činitelji v komuni, hkrati pa tudi gospodarske organizacije, kjer delovni ljudje ustvarjajo družbena sredstva. Skrb za človeka mora imeti vidnejše mesto že v družbenem načrtu komune in vsake gospodarske organizacije. S skupnimi naporji vseh ne bo težko rešiti problemov, ki so jih obravnavali na posvetovanju. Še zlasti ne, če se bodo za njihovo rešitev zavzele organizacije SZDL.

● ALKOHOL je smrtni sovražnik varnosti in reda na cestah!

ZADRUŽNO KMETIJSKO PODJETJE

»MATIJA GUBEC«
LESKOVEC pri Krškem
ima na zalogi večje število

VEČLETNIH SADIK

Jablan sort »Jonathan« in »Zlati delišes« na podlagi EM-IX, ki jih lahko z uspehom presadite na vaše vrtove, če želite takojšnji pridelek. Cena sadik je 300 do 500 din (glede na razvitost drevesa).

Anton Drugovč, lovec iz krške lovske družine, je imel 3. decembra nenavadno lovsko srečo: ustrelil je gamsa, kar je edinstven primer za naše kraje. Tovarš Drugovč takole pripoveduje o tem dogodku:

»S štirimi lovci iz Krškega sem se v soboto dogovoril za skupen lov na lisice. Z bratom Jožetom sva tovari-

Komuna Videm-Krško v boju proti alkoholizmu

V občini Videm-Krško je alkoholizem še vedno prevelik problem. Občinski odbor SZDL je temu problemu posvetil veliko pozornosti. 14. novembra je sklical posvet z nekaterimi organizacijami, društvi in raznimi službami, na katerem so sprejeli več pomembnih sklepov za uspešnejše zatiranje alkoholizma. Izvolili so tudi posebno komisijo, ki bo skrbel za uresničenje sklepov.

Komisija ima predvsem nalogo, pomagati kroničnim alkoholikom, ki naj bi se obvezno zdravili. Gospodinjki center naj skupno s stanovanjsko skupnostjo nabavi Baumanov zvon, da bi tako lahko pripravili večje količine sadnih sokov. Organizirati je treba tudi tečaj za predelavo sadja v sadne sokove. Sadne sokove naj prodajajo tudi gostišča in naj upoštevajo predpise, ki prepovedujejo točenje alkohola mladoletnikom in pijanim ljudem. Tudi šole naj pripravijo vsako jesen čim več sadnih sokov in naj v okviru predmeta spoznavanje narode vključijo temo »O škodljivosti alkohola«. Vodstva podjetij ne smejo dovoliti pijanim osebam opravljati službo, svojim bifejem pa ne točenje alkoholnih pijač. Na posvetu je bilo nadalje predlagano, naj bi na alkoholne, zlasti na žgane pijače uvedli poseben namenski davek, ki naj bi služil za regres brezalkoholnih pijač. Organi javne varnosti naj zaostre kontrolo v prometu. Vinjenim osebam naj se odvzame prometno dovoljenje, vozači pa strogo kaznujejo. Tudi na hibridne trte naj bi uvedli še večji davek, za pridelovalce umetnih vin pa stroge kazni. Končno naj bi se v Vidmu-Krškem čimprej uredil lokal za točenje brezalkoholnih pijač.

Sklepe je občinski odbor SZDL razposlal podjetjem, organizacijam in ustanovam, ki naj bi se pridružili boju proti alkoholizmu. Ta boj pa se bo nadaljeval skozi vse leto, da bomo čimbolj izkoreninili alkoholizem. Drago Kastelic

Nenavaden lovski plen

Anton Drugovč, lovec iz krške lovske družine, je imel 3. decembra nenavadno lovsko srečo: ustrelil je gamsa, kar je edinstven primer za naše kraje. Tovarš Drugovč takole pripoveduje o tem dogodku:

»S štirimi lovci iz Krškega sem se v soboto dogovoril za skupen lov na lisice. Z bratom Jožetom sva tovari-

še zaman čakala. Postal sem nejevoljen. Kljub temu pa me lovska žilica ni zadržala doma. Z bratom sva se sama odpravila na lov nad lisičce. Ko sva dospela na lisičce na starem gradu nad Krškim sem poslal brata na stojišče. Kmalu se mu je sreča nasmehnila in ustrelil je lisičco. Sam pa sem nadaljeval pot na Pleterski breg nad mestnim kamnolomom. Nekaj mi je pravilo, da naj grem tja. Res sem kmalu zagledal neko črno gmoto, ki je bila oddaljena kakih 250 metrov. Počasi se mi je približevala. Obstal sem. Srce mi je pričelo hitreje utripati. Kaj takšnega še nisem videl. Ko se je divjad približala na približno 180 metrov, sem razločil zaokrožena rogova. Gams! Sprva nisem mogel verjeti lastnim očem. Veter je pričel rahlo pihati. Bal sem se, da me bo žival odkrila. In res! Kot bi divjad slutila pretečo nevarnost, se je pričela počasi od-

mikati. Čakal sem ugodnega trenutka za strel. Sekunde so strašansko počasi minevale... Končno sem videl celo glavo. Zbral sem se... Trdno sem prisionil puško ob ramo, pomeril in sprožil. Streljal sem iz trocevke, s kroglo 9x3x72, ki se je zaričila gamsu naravnost v vrat. Strel je bil smrten. Bil sem vesel, toda nisem imel časa za premislek. Pognal sem se po bregu proti plenu in kar med potjo zamenjal naboj v puški. V nekaj trenutkih sem ves upehan dospel na cilj. Pred menoj je negibno ležal 30 kilogramov težki gams. Zmagoslavno sem si gams naložil na ramena. Kmalu pa sem ugotovil, da sem med potjo zgubil klobut, narbrtnik in lovski stolček izgubljeno sem kmalu našel. Srečen sem, da se mi je nasmejala nenavadna lovska sreča.

Lovcu Drugovču čestitam! Drago Kastelic

NOVOTEKS prihodnje leto v I. ligi

Zaključeno je tekmovanje jesenskega dela II. lige v borbenih igrah. V zadnjem kolu so bili doseženi naslednji rezultati:

Kremen : Partizan 262:258, Kremen : Merkur 261:231 in Merkur : Novoteks 266:264.

Tako je postal jesenski prvak Vencok (Sertjernerj), ki pa ni sodeloval v spomladanskem delu tekmovanja. Vrstni red jesenskega dela tekmovanja: 1. VENCEK 6 točk (+81), 2. Merkur 6 točk (+30), 3. Novoteks 6 točk (+28), 4. Kovinar 4 točke (-10), 5. Partizan 4 točke (-41), 6. Kremen 4 točke (-42).

Lestvica II. lige za leto 1961 je naslednja:

1. Novoteks	10 8 0 2 16	+140
2. Kovinar	10 6 0 4 12	+279
3. Merkur	10 5 0 5 10	-50
4. Kremen	10 4 0 6 8	-102
5. Vencok	5 3 0 2 6	+81
6. Partizan	5 2 0 2 4	-41
7. IMV	5 2 0 3 4	-100
8. Kovinar II	5 0 0 0 0	-217

MAJOLIKA: prvak ženskih ekip

Zaključeno je tekmovanje ženskih ekip v borbenih igrah. Ekipa so štela po šest tekmovalk. Zmagala je ekipa Majolika.

Rezultati zadnjega kola: Pionir : Toplice 142:155, Pionir : Majolika 165:186, Vseh devet: Majolika 146:156, Majolika: Vseh devet 174:163.

Končna lestvica:

1. MAJOLIKA	6 6 0 0 12	+145
2. VSEH DEVET	6 3 0 3 6	+26
3. PIONIR	6 2 0 4 4	-31
4. TOPLICE	6 1 0 5 2	-140

(en)

Revija kegljačev za 29. november

OKZ Novo mesto je organizirala v počastitev dneva republike tekmovanje najboljših posameznikov in posameznice na 200 in 100 lučafjev. Tekmovanje je bilo pod zelo težitimi pogoji na Vrhovnikovem kegljišču v Novem mestu. Lastnik kegljišča niti ne čisti niti ne kurl. Zato je, da tak športni objekt tako žalostno propada. Vsi nastopajoči so izrazili, da na tako slabem kegljišču ne žele več nastopati. Potrebno bi bilo, da bi posredovala Občinska zveza za telesno kulturo, ker drugače bomo izgubili edini večji kegljaški objekt v Novem mestu. Za zgled lahko vzamemo Kočevje, kjer so pravkar odprli novo štiristezno kegljišče, ki so ga zgradili ob pomoči vseh organizacij in s prostovoljnimi delom. Zaradi nemogočih pogojev so bili doseženi izredno slabi rezultati. Moških tekmovalcev je nastopilo 34, zmagal pa je član Pionirja Jože Mrzljak s 788 keglji. Temu se je precej približal klubski kolega Juntez s 779 keglji, tretji je bil Vesel (Pionir) s 754, četrti Kruščič (Toplice) s 749, peti Filipčič (Pionir) s 744 keglji.

Zmagovalca sta prejela v trajno last lična pokala.

Kegljaški dvoboj v Brežicah

V počastitev dneva republike so se pomerili v tradicionalnem srečanju kegljači KK Razlag in Zadravnika. Tekmovanje je bilo na kegljišču Doma JLA in je lepo potekalo. Zmagal je Razlag z rezultatom 317 : 271. Iz razgovora s predstavniki obeh klubov povzemamo, da bi bilo prav, če bi se to popularno in že tradicionalno tekmovanje še razširilo in spre-

nilo v tekmovanje za prehodni pokal. Morda bi bilo prav, da bi občinski odbori SZDL razmislili o tem predlogu.

NAGRADNO KEGLJANJE

Na kegljišču Doma JLA v Brežicah se je 26. novembra začelo veliko nagradno tekmovanje v kegljanju, ki bo trajalo do 15. januarja 1962. Tekmujejo v serijah po tri lučafje. Organizator tekmovanja KK Razlag je pripravil lepe nagrade v skupni vrednosti 80.000 din. Pravico do tekmovanja imajo vsi ljubitelji kegljanja. Obetajo se zanimive tekme in množična udeležba. -ek

Pokal za mladino PIONIRJA

Mladinski aktiv SGP Pionir je priredil v počastitev dneva republike športno tekmovanje v malem nogometu, streljanju, kegljanju, ramiznem tenisu in šahu. Vabilu se je odzvalo sedem mladinskih aktivov.

Rezultati po posameznih panogah:

Mali nogomet: polfinale: Birčna vas : IMV 1:1 - enajstmetrovke 3:2, Pionir: Novoteks 2:0; finale: Birčna vas: Pionir 2:1. Vrstni red: 1. Birčna vas, 2. Pionir, 3. IMV, 4. Novoteks.

Streljanje: 1. Pionir 382, 2. IMV 292, 3. Novoteks 269, 4. Učiteljske 286 krogov.

Kegljanje: 1. Pionir 211, 2. Novoteks 200, 3. IMV 197, 4. Gorjanci 188.

Namizni tenis: 1. Učiteljske, 2. IMV, 3. Pionir.

Šah: 1. Učiteljske, 2. Pionir, 3. Novoteks, 4. Gorjanci.

Ekipna razvrstitev je naslednja: prvi Pionir (220 točk), drugo, tretje in četrto mesto si delijo Učiteljske, Novoteks in IMV (vsil 150 točk), peta Birčna vas (90), šesti Gorjanci (80) in sedma Vajeniška šola (30 točk).

(en)

Šport v Zalogu

V počastitev dneva republike je sindikalna podružnica opekarne v Zalogu priredila športno tekmovanje. V goste je povabila opekarne iz Prečne. V šahu so z rezultatom 3:1 zmagali Zaločani, v streljanju z značilno puško pa strelci iz Prečne. Tekmovanje je bilo nadaljevanje delavskih športnih iger, ki so se pred nedavnim končale v Novem mestu.

Novi uspehi v namiznem tenisu

Po uspešnih domačih tekmovalnih so se novomeški igralci in igralke namiznega tenisa udeležili tudi zveznega mladinskega turnirja na Jesenicah in republiškega mladinskega in pionirskega prvenstva v Mariboru ter obakrat dosegli prav lepe uspehe.

Na Jesenice, kjer je bil 25. in 26. novembra zvezni mladinski turnir, sta potovali mladinki Irena Mikec in Majda Turk. Konkurenca je bila izredno močna, saj so nastopili vsi najboljši jugoslovanski igralci in igralke do 18 let. Tekmovalo je 18 mladincev, ki so igrali po turnirskem sistemu vsak z vsakim, in 14 mladink. Lep uspeh je dosegla Irena Mikec, ki se je uvrstila na četrto mesto.

V Mariboru, kjer je bilo za dan Republike republiško prvenstvo za pionirje in mladince, je potovalo močno zastopstvo iz Novega mesta, in sicer mladinka Turk in Berger, pionirja Somrak in Gunde ter mladinki Mikecova in Turkova. Obe mladinki sta se uvrstili med najboljše v republiko. Vodja ekipe Janez Rustja je bil zadovoljen tudi z igro ostalih, vendar so imeli pri žrebu precej smole (igrali so po sistemu na izpadanje, kjer je sreča pri žrebu precej važna) in se tako niso uspeli uvrstiti med finaliste. Zlasti Somrak, Gunde ter Turk so imeli precej možnosti, da se uvrstijo med prve štiri v svojih kategorijah, toda žreb jim je že v osmini finala namenil za nasprotnike glavne favorite in tako so izpadli iz nadaljnjega tekmovanja.

Najboljši sta bili obe mladinki, ki pa vseeno nista izpolnili vseh pričakovanj. Mikecova je bila po igri prvega dne tekmovalna glavni favoriti, toda naslednji dan je zaigrala slabše

in je namesto prvega zasedla tretje mesto. Tudi dvojica Mikec - Turk je bila glavni favoriti za prvo mesto, toda v odločilnem dvoboju z Ljubljancankama sta zaigrali slabše in izgubili. Vseeno pa je drugo mesto lep uspeh. fm

Še o kinematografih in filmih

V petek, 24. novembra, so se v vajenski šoli v Novem mestu zbrali referenti za prosveto in kulturo pri občinskih ljudskih odborih, predstavniki programskih svetov in upravniki kino podjetij v okraju. Udeležba žal ni bila polnoštevna, kljub temu, da so taka posvetovanja prepotrebna. Navzoči so najprej poročali o stanju svojih kinematografov. V okraju je 23 kinematografov s 6226 sedeži; povprečno za jame en kinematograf 6760 ljudi. Preče vprašanje kinematografov so predvsem pičla denarna sredstva, kar je tudi vzrok, da dvorane niso opremljene in da imajo slabe aparature. Navzoči so na posvetovanju sprejeli nekaj zelo važnih sklepov, med njimi tudi te:

● Sveti občinskih ljudskih odborov naj razpravljajo tudi o finančnem poslovanju kino podjetij in o distribuciji filmov. Nujno je, da tem podjetjem s primernimi dotacijami pomagamo odstraniti njihovo dosedanje živovarjenje. To pa bo mogoče le, če bo kinematograf kulturna ustanova in ne več podjetje. Film naj ne bo samo sredstvo za zabavo, temveč predvsem eden izmed najvažnejših pripomočkov za množično izobraževanje ljudi.

● Kinematografi morajo imeti svoje programske svote, ki jih imenuje svet za kulturo

pri občinskem ljudskem odboru. Ti naj kot upravni organi kinematografov skrbijo med drugim tudi za to, da ne bomo kupovali filmske plaže, temveč samo dobre in koristne filme.

● Vsi filmi, ki jih bomo kupili, morajo imeti slovenske podnaslove. Predstavniki kinematografov naj obvestijo o tem svoje ljudske odbore ter skušajo skupaj rešiti ta problem.

● Kinematografi, ki so že sklenili pogodbe za nabavo filmov v letu 1962, naj distributorjem sporočijo, da ne bodo sprejemali filmov, ki ne bodo imeli podnaslovov v slovensčini! Pri tem je treba začeti z enotno akcijo, pri kateri morajo biti vsa kinematografska podjetja dosledna, ker bo le tako mogoče načrt uresničiti. V začetku novembra je o tem razpravljal tudi republiški svet za kulturo in prosveto in se zedinil v enotnem mnenju: sprejemati izključno filme s slovenskimi podnaslovi!

● Kinematografi naj organizirajo redne tedenske predstave za mladino. Večsah je treba otroke že v šoli pripraviti na film, ki ga bodo gledali; koristil jim bo le, če ga bodo razumeli in v njem sami našli tisto, kar je dobro in vredno posnemanja. Organizirati je treba redne šolske predstave z nizko vstopnino. Nujno je treba poskrbeti, da otroci ne bodo obiskovali

filmov, ki zanje niso primerni in ki jih ne morejo razumeti. Od distributorjev bomo zahtevali, da že pri odpošiljanju označijo film, ki ni primeren za mladino. Zmotno pa je misljenje — da nekateri — tudi predstavniki podjetij! — da so filmske risanke slabe, otrokom neprimerne in nerazumljive. To ni res! Mnogi tuji strokovnjaki so naše risanke, predvsem zagrebške, zelo pohvalili. Morda jih le nekateri odrasli ne razumejo, ker jih nečejo razumeti. Filmska risanka ne prikazuje svojih junakov tako kot običajen film. Vedeti moramo, da je v risanki vse poudarjeno; izstopajo predvsem glavne značilnosti oseb ali živali, oboji pa nastopajo zgolj kot karikature. Če bi iskali v tej filmski zvrsti normalne ljudi in živali, potem risank ne bi bilo treba. Morda bi bilo dobro tudi pred filmsko risanko otrokom povedati, kako je nastala in kaj nam bo povedala.

● Ustanovi naj se podružnica jugoslovanske kinoteke, ker bomo pri filmski vzgoji morali nujno upoštevati tudi kinotečne filme. Dobro bi bilo, če bi imeli kopije nekaterih filmov, ki so jih otroci radi gledali (na primer film »Kekec«).

● Dvorane, kjer predvajamo filme, je treba urediti tako, da bodo tudi v estetskem pogledu zadovoljile obiskovalce. Povsem drugače se počutimo v lepo urejeni, čisti in pozimi zakurjeni dvorani, kot pa v prostoru, ki ne ustreza nič osnovnim zahtevam higiene. -db-

Novice iz Poljanske doline

USPELA RAZSTAVA ZA OBČINSKI PRAZNIK V METLIKI

Uspešno razstavo izdelkov domačega gospodarstva so pripravili za občinski praznik v prostorih invalidskega podjetja v Metliki. V lepo urejenem razstavnem prostoru so razstavljali: NOVOTEKS, BETI, Vinska klet, Zavod za zaposlovanje invalidov, Kmetijska zadruga in njen obrat Mestni log, Lesno predelovalno podjetje, Sivilstvo, posamezni zadržniki in nekaj zasebnih obrtnikov. Delovni kolektivi so s pomočjo grafikona zelo lepo prikazali razvoj in gospodarsko rast svojega podjetja. Razstava kmetijskih izdelkov in pokušnja vin, ki je bila menda prva v Metliki, sta bili v kletnih prostorih. Razstavljentih je bilo 128 vrst domačih vin. Vsi obiskovalci so bili nad razstavo prav prijetno presenečeni, zelo laskavo pa se je o njej izrazil tudi član republiškega izvršnega sveta tovariš dr. Joža Vilfan. — Na sliki: na osrednji proslavi letošnjega občinskega praznika je pred spomenikom padlih borcev v Metliki govoril tovariš dr. Vilfan, ljudski poslanec v metliški komuni.

Kolektiv Splošne plovbe iz Pirana, ki je splavil veliko čezoceansko ladjo BELO KRAJINO, je pred dnevom republike podaril prebivalcem Starega trga televizijski sprejemnik

V nedeljo, 26. novembra, je bila v Starem trgu ob Kolpi velika slavnost v počastitev dneva republike. Popoldne so gostovali Veseli plansarji, ki so doživeli velik uspeh in množičen obisk, popoldne pa je bila slovesnost ob podaritvi televizijskega aparata, ki ga je podarila Splošna plovba Piran ob priliki splošne čezoceanske ladje »Bela krajina«.

tudi direktor podjetja Boris Snuderl in trije drugi tovariši iz Pirana ter predstavniki črnomaljske občine. Okoli 200 ljudi iz vseh krajev Poljanske doline in tudi s hrvaške strani je obiskalo prireditve. Zanje je bil to zelo važen dogodek, ko so primorski bratje v priznanje poštvalnega dela v času NOB dali priznanje našim ljudem in jim poslali darilo. Slavnost je začel predstavnik ZB Rudolf Kobe, za njim je spregovoril tov. Rotar iz Pirana. Njegove besede bodo še dolgo odmevale v srcih naših ljudi. Televizor je bil dan v upravljanje predsedniku KUD »Sloga« in sekretarju osnovne organizacije ZK Petru Butali, katerima lahko zaupamo, da ga bosta čuvala. Ob slovesu smo drage prijatelje iz Pirana zaprosili, da bi si naša mladina lahko ogledala v tamkajšnjem pri-

stanšču ladjo »Bela krajina« in da bi njihovo podjetje prevzelo patronat nad našo šolo.

Televizijska oddaja po slavnosti je bila zelo dobro obiskana, bila pa bi še bolj, ko bi imeli večji prostor za prireditve.

● Solska mladina je 28. novembra organizirala prslavo v počastitev dneva republike. Kulturni spored je bil zelo pester, razen tega pa so pionirji zaprisegli. Po proslavi je bila kot običajno zakuska za pionirje.

● Jesenska dela na polju so končana. Kmetje zdaj v gozdovih pripravljajo les. Cene lesu so zelo nizke, zahteva se tudi dobra kvaliteta, zato zaslužek ne bo posebno velik.

● Kmetijska zadruga v Starem trgu se je spet začela ukvarjati s trgovino, ki jo je pred dvema letoma opustila. Prepogostne reorganizacije zadrugi ne koristijo, pač pa bolj škodujejo, zato upamo, da bo pri sedanjem stanju ostalo vsaj nekaj let.

Iz Tržišča nam pišejo

V tržiški šoli je bila 26. novembra proslava v počastitev dneva republike. Razen uvodnega govora o pomenu tega dne je bilo na sporedu še več recitacij, izmed katerih je najbolj ugajala »Pismo Kerinovi mater« Toneta Seliskarja, ki jo je recitirala Danica Strupelj, dijakinja novomeške gimnazije. Veliko presenečenje na proslavi je bil nastop moškega pevskega zbora, ki je zapel dve pesmi iz NOV.

Sevnica tovariš Franc Molan, čestitala pa sta ji tudi njihova učiteljica Stelka Mirtljeva in član ZB Tržišče predsednik DPM.

S propagandno šahovsko simulantko, ki so jo odigrali pionirji, s poskočnimi polkami, ki so jih izvajali trio »Tiki« iz Krmelja in mladi

pevki, ter z duetom članov ZB se je proslava v veseljem razpoloženju končala.

Zelimo si še več kulturnih prireditev, zlasti pa odra in dvorane! Mnogi, ki so prišli na proslavo, so se morali vrniti, ker je bila premajhna dvorana nabito polna.

L. M.

»NE SAMO DANES, TUDI JUTRI!« — v Črnomlju

»Ne samo danes, tudi jutri in povsode« je naslov predavanja, ki ga je priredilo Združenje šoferjev in avtomobilstvo v Črnomlju za svoje člane in vse uporabnike cest. Dvorana občinskega ljudskega odbora je bila tako polna, kot že dolgo ne; poslušalci so z zanimanjem sledili izvajanjem o dveh humanih akcijah: »Boju proti alkoholizmu« in »Tednu varnosti«.

»Očka, vrni se zdrav domov!« je po končanem predavanju sprožila vrsto razgovorov. Koliko očetov se morda zaradi enega samega silca žganja ni več vrnilo!

Ostrejši boj proti alkoholizmu, več predavanj za uporabnike cest, za šolsko mladino in strožje kazni za vrnjene voznike so bile glavne misli tega predavanja.

Jože Skof

Podatki o številu in vzrokih prometnih nesreč so zgovorno pričali, koliko gorja je povzročil alkohol. Tudi film o prometni varnosti je vzbudil odobravanje. Misel, ki je bila prikazana v filmu

22. enota kranjske Iskre je pred tedni začela delati v Otočah. Obrat ima tri delavnice, v katerih je zaposlenih 168 delavcev. Ze prihodnje leto, ko bo obrat začel delati z vso zmogljivostjo, pa bodo zaposlili 210 ljudi. V Otočah bodo izdelovali 49 različnih instrumentov.

Umri je starosta podboških gasilcev

V četrtek, 30. novembra, smo pokopali najstarejšega podboškega gasilca 83-letnega Franca Dobravec z Broda. Član gasilskega društva je bil od 1901. Gasilci so pripravili lep pogreb. Na pokopališču se je od pokojnika poslovil predsednik gasilskega društva France Pisanski. — Franc Dobrave ni živel rožnato. Med okupacijo je bil v internaciji. Sin mu je padel v NOB. Kljub temu je dočakal lepo starost, kot je tudi sam vedno govoril: »Bo že, šlo nekako.«

Kot dober in prizadeven človek nam bo ostal v trajnem spominu.

SEMIŠKE IVERI

Ceprav je cestišče v Semiču asfaltirano, se to ne pozna veliko. Ker ljudje vozijo po njem z blatnimi vozovi, se je napravila že precej debela plast blata, ki počasi prekriva asfalt. Komunalna uprava naj bi cestišče sproti očiščevala, hkrati pa pripravila psek za poledico.

Pri razširitvi ceste na Gabru pri Semiču dela počasi napredujejo. Ljudje so zaokrbljeni. Res ne bi bilo ugodno, če bi iznenada zapadel sneg. Pavijo, da bi moralo delo pav tako gladko teči, kot asfaltiranje cestišča v Semiču.

Ludje okrog Semiča slabo

Zvečer pred rojstnim dnevom republike je bila v Dolenjskih Toplicah akademija. O pomenu praznika je govoril predsednik krajevne organizacije Socialistične zveze, nato pa je sledil kul-

turni program. Sodelovala je tudi mladina. 3. decembra so Dolenjske Toplice obiskali pripadniki novomeškega garnizona. Na tej priložnosti, ki so jo pripravili v počastitev 20-letnice revolucije in praznika Jugoslovanske ljudske armade, so po kulturnem programu prikazali film »Sutjeska«.

Pomorska služba Koper — Piran je v Dolenjskih Toplicah kupila hišo inž. Ivana Sitarja. Stavbo bodo tako preuredili, da bo v njej lahko letovalo in se zdravilo okrog 50 pomorskih usluž-

bencev. Pogajajo se še o nakupu sosednje stavbe.

V mali dvorani prosvetnega doma v Dolenjskih Toplicah urejajo klubsko sobo. V dvorani bo parket, prostor pa bodo opremili z mizami in stoli. Televizijskih večerov se bo mladina tudi v prihodnje marljivo udeleževala.

Društvo PM v Dolenjskih Toplicah se že pripravlja za praznovanje novoletne jelke. Ob otroškem prazniku bo spored za otroke, ki jih bodo tudi bogato obdarili.

D. G.

Dolenjske Toplice za dan republike

Drage muhe pred krškim sodiščem

Marija Jurečič iz Velikega Mraševega št. 2 je v začetku avgusta izganjala iz svoje kuhinje muhe. To je videla sosedka Amalija Jurečič iz Velikega Mraševega št. 3 in se razjezila, zakaj muhe naganja v njeno hišo, saj jih ima že tako dovolj. Sporekli sta se in pri tem izmenjali grmado žaljk. Sledila je tožba. Okrajno sodišče v Vidmu-Krškem je 7. in 21. novembra obravnavalo opisani primer. Razsodilo je, da sta krivi obe, in obsodilo Marijo Jurečič na 3 tisoč, Amalijo Jurečič pa na 2 tisoč dinarjev denarne kazni.

Muhe so bile to pot zares drage!

Samovoljna odstranitev prometnih znakov

Več moških je 23. decembra 1960 popivalo v gostilni »Pri Bonu« na Rakli. Ob 14. uri so se venjani napolnili domov proti vasi Jelenk. Med potjo so razgrajali in med Raklo in Jelenkom podrl prometni znak »cestni ovinek« in deset snežnih kolov ter enega celo zomlili. Ker so s tem storili kaznivost dejanje zoper splošno varnost ljudi in zoper premoženje, je okrajno sodišče v Krškem dne 16. novembra obsodilo Jožeta Kerna na 4 tisoč, Janeza Pavkoviča na 2 tisoč, Martira Pavkoviča na 2 tisoč, Jožeta Praha na 2 tisoč in Antona Apla na 3 tisoč dinarjev kazni. Obtoženci bi se morali zavedati, da bi zaradi njihovih nepremišljenih dejanj lahko prišlo do hude prometne nesreče.

Z bajonetom nad očeta

Martin Ciglar iz Senuš pri Leskovcu je 3. septembra napadel z vojaškim bajonetom svojega očeta Alojza zaradi neke prodane pištole in mu grozil, da ga bo zaklal, če mu ne vrne pištole oziroma denarja. Sodišče v Krškem je zaradi ogrožanja varnosti obsodilo obtoženca na 30 dni zapora.

Ljudje so se nad dejanjem obtoženca zgražali.

Okradel sodelavca

A. H. iz Vidma-Krškega je bil zaposlen v tovarni celuloze in papirja. 19. oktobra okoli 6. ure zjutraj je iz omarice v oblačilnici izmaknil ročno uro Ivana Judeža. Na razpravi pri okrajnem sodišču v Vidmu-Krškem je storjeto kaznivo dejanje odkritostno priznal. Pri odmeri kazni je sodišče to upoštevalo in ga obsodilo le na mesec dni zapora, pogojno za dobo dveh let, in na plačilo sodnih stroškov.

Zaenkrat samo sodni opomin

Na okrajnem sodišču se je zagovarjal Alojz Zabkar iz Goleka št. 9. S svoje njive je 14. oktobra pešal po kolovozni poti pod nasadom kmetijskega posestva voz koruznice. Tam je videl na tleh ležečo žično ograjo, jo pobral, naložil na voz ter odpeljal domov. Na sodišču se je obtoženec zagovarjal, da je nameraval izročiti mrežo kakemu delavcu posestva ali jo sam vrniti posestvu. Ker pa zagovor ni bil prepričljiv, je sodišče kaznovalo Alojza Zabkarja z opominom.

Novomeška kronika

Delavska univerza v Novem mestu bo prvi ob 18. uri v Domu JLA priredila predavanje »Potovanje po Izraelu in Eichmannov proces«. Predaval bo urednik Naših razgledov Herbert Grün. Njegova izvajanja bodo spremljana z barvnimi diapozitivi.

»Kralj Matjaž in Alenčica« je naslov lutkovni igrici, ki jo bodo novomeški lutkarji predvajali 10. decembra za cibanane in pionirje. Predstava bo dopoldne ob 10. in 11. uri v drugem nadstropju novomeške gimnazije. Vstopnina 20 in 30 dinarjev.

V torek, 12. decembra, bo sta v Domu JLA predavala o delu skupštinske konference mest, ki je bila pred nedavnim v Niški, predsednik ObLO Ludvik Golob in podpredsednik ObLO Sergej Thorževsky.

Bife na Glavnem trgu urejujejo te dni. Lokal bo dobil večjo kuhinjo in nov vhod. Tokratno bodo pripravili na drugem koncu lokala. Znatno se bodo povečali vsi prostori.

26 din, hren po 10 din, jajca po 37 din, radič, regrat in motovilni merica po 25 din, mleko po 50 din, slivovka po 350 din. Precej prometa je imela prodajalca rib. Tudi lončeni in volneni izdelki so šli dobro v denar.

● Gibanje prebivalstva: rodilo so: Anica Svajger z Društvenega trga 2 — dečka, Anica Stih iz Foersterjeve 12 — dečka, Alojzija Južnič iz Smihelske 28 — deklica, Stanislava Funkl iz Vrhovčeve 7 — dečka in Jožica Sever iz Cankarjeve 9 — dečka. Poročila sta se: Janez Regina, delavec z Gor. Težke vode, in Cirila Božič, otroška negovalka iz Defranceschijske ulice; Franc Pavlin, delavec s Potovrha, in Marija Kralj, kuharica iz Pugljeve 3. Umri je Franc Grobovšek, kmet s Ceste herojev 49, star 74 let.

NOVO MESTO

Od 27. novembra do 4. decembra je bilo rojenih 22 dečkov in 15 deklic. Poročili so se: Janez Medved, čevljarški pomočnik, in Stefankija Zupancič, delavka, oba s Krške; Herbert Galič, vodovodni instalater iz Smihela, in Ana Zoretič, uslužbenka iz Ragovega; Franc Novak, mizarški pomočnik s Trate, in Franciška Cerne, uslužbenka iz Gaberja; Stanislav Bobnar, čevljar z Muhabera, in Marija Iglič, delavka, oba z Muhabera. Umrla sta: Janez Srukelj, socialisti podpiranec iz Smihela, star 91 let in Janez Peško, kmet iz Radovijske, star 37 let.

V Sevnici je več dvoran!

TVD Partizan v Sevnici obvešča vse zainteresirane, da je dvorana v njegovem domu zaradi lastne dejavnosti in šolske telovadbe že stoodstotno izkoriščena. Zato naj se za svoje prireditve prvenstveno poslužujejo drugih dvoran, na primer dvorane v gasilskem domu, v Jugotantinu, v taborniškem domu

Na sejmu veliko govedi

4. decembra je bil na novomeškem sejmišču velik promet. Kmetovalci in živilonorejci so prignali 980 prašičev in 460 glav goveje živine. Prašičev je bilo prodanih 785; največ so jih kupili Hrvatje. Goveja živina pa je šla slabo v promet, saj je bila kupljena le v 89 primerih. Nekaj govedi je odkupila novomeška zadruga, ostale kupčije pa so bile sklenjene med posameznimi kmetovalci. Cene se v glavnem niso spremenile. Prašiče so prodajali od 3.800 do 15.000 din, vole od 110.000 do 125.000 din, krave od 70.000 do 120.000 din in junčke ter telice od 80.000 do 100.000 din.

TRGOVSKO PODJETJE

»PETROL«

LJUBLJANA

ekonomska enota
Novo mesto

razpisuje

delovni mesti za:

PISARNIŠKO MOČ,

ki ima prakso v administraciji in blagovnem knjigovodstvu

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

za bencinski servis Otočec

Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje pošljite na »PETROL«, Novo mesto.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 7. dec. - Urban Petek, 8. dec. - Marija Sobota, 9. dec. - Savica Nedelja, 10. dec. - Smiljan Ponedeljek, 11. dec. - Daniel Torek, 12. dec. - Aljoša Sreda, 13. dec. - Lucija

KINO

Crnomelj: 8. in 10. dec. jugoslovanski barvni film »Kočija sanj-«, 12. in 13. dec. slovenski film »Ti loviš«.

Dol. Toplice: 9. in 10. dec. jugoslovanski film »Vlak brez voznega reda«.

Kostanjevica: 10. dec. angleški barvni film »Doktor brez dela«.

Metlika: 9. in 10. dec. jugoslovanski film »Miss Stone«, 13. dec. »Dekle in možje«.

Novo mesto - »Krka«: od 12. do 14. dec. jugoslovanski barvni film »Ediri izhod«.

Novo mesto - DOM JLA: od 8. do 10. dec. kitajski film »Belolaso deklet«, 11. in 12. dec. češki film »Krog«.

Semič: 10. dec. italijanski film »Zena dneva«.

Trebnje: 9. in 10. dec. ameriški barvni film »Sedeči bik«, Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14., 16. in 18.30.

13. dec. ameriški film »Tetovirana roža«, Predstava v sredo ob 19. uri.

Sevnica: 9. in 10. dec. italijanski film »Nevarne soproge«, 13. dec. ameriški film »Slab dan v Black Rocku«.

Videm-Krško: 9. in 10. dec. jugoslovanski film »Skupno stanovanje«, 13. in 14. dec. italijanski film »Sladko življenje«.

Zužemberk: 10. dec. ameriški film »Prijateljsko prepričevanje«.

MLADEGA črnega volčjaka, krasne rasti, starega 8 tednov, ugodno prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

PRODAM dobro ohranjen šteditnik na dve plošči 18-desni. Ogled pri ključavničarju Knafljčiču na Resljevi - Novo mesto.

UGODNO NAPRODAJ nova stanovanjska hiša ob glavni cesti Brežice - Pišce, primerna za gostilno. Naslov v upravi lista.

Gospodarske organizacije v občini Videm-Krško so dosegle v devetih mesecih 77,8 odstotka planiranega družbenega bruto proizvoda. Narodni dohodek je bil v tem času dosežen z 82,7 odstotka, čisti dohodek pa s 76,8 odstotka. Sredstev za bruto osebne dohodka so izkoristili 75 odstotno, povprečno število zaposlenih pa znaša 94,3 odstotka določene plana. V zadnjem tromesečju večina delovnih kolektivov še uspešneje izpolnjuje svoje naloge.

Beltovi zastopniki so se preteklo soboto vrnil iz Nemške demokratične republike, kjer so podpisali pogodbo za dobavo 2.900 karterjev za traktorske motorje, ki jih bo Belt izvozil. Karterji bodo tehtali 700 ton, Belt pa bo dobil zanje 300 tisoč dolarjev.

Kolektiv livarske industrije Ljubljana je že oktobra izpolnil letni plan s 102,5 odstotka in izdelal 412,3 tone odlitkov. Do konca decembra bodo izdelali 490 do 500 ton odlitkov trgovske in strojne litine in močno presegli plan. Prizadevno kolektivno čestitamo za lepo delovno zmago!

Ne pozabite v nedeljo obiskati gostinsko-turistične razstave v Novem mestu! Odprta bo samo en dan: od 8. do 18. ure! Poskusite najboljšo specialiteto in prvovrstna vina!

GOSPODARSKE ORGANIZACIJE

ustanove, kmetijske zdruge, ljudske odbore in druge dolžnike

prosimo, da nam takoj poravnajo zapadle račune za objavljene komercialne in druge oglase, uradne objave, razpise in male oglase. Tiskarni v Ljubljani moramo nujno plačati račune za tiskanje našega tednika - gospodarske organizacije, KZ, ustanove in ljudski odbori pa nam dolgujejo več kot 3 milijone dinarjev.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

PREKLICI

Alojz Kukman iz Strečca 9. p. Smarjeta, preključujem, kar sem govoril proti Rozi Zura in Tončki Amr iz Družinske vasi.

Preključujem izgubljeni zdravstveno izkaznico št. 279417. Marija Štrekelj, Dol. Praproče št. 11 - Velika Loka.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 303361. Jože Mežnar, Brezovica 6, p. Stopiče.

NESREČE

Neznan voznik ni zasenčil luči

12. novembra se je proti Catezu ob Savi peljal z osebnim avtomobilom Jože Zevnik iz Brestanice. Pri srečanju z nekim voznikom, ki ni zasenčil luči na avtomobilu, je podrl Daneta Klisurič, Klisurič, ki je stal na robu ceste je bil teže poškodovan.

Nesreča v Poljanskem klanecu

19. novembra sta se po avtomobilski cesti proti Novemu mestu peljala motoristi Milan Teropič iz Novega mesta in sopotnik Jože Potočar iz Ravogvega. V Poljanskem klanecu sta srečala tovornjak, ki ga je v tistem hipu prehiteval neznan osebni avtomobil. Voznik osebnega avtomobila je zavil preveč na levo in zadel ob motorno kolo. Oba potnika na motornem kolesu sta padla po čestitahu, pri čemer je bil zadnji huje poškodovan. Osebni avtomobil je po nesreči nadaljeval svojo pot.

Z mopedom v konja

16. novembra je prišlo do prometne nesreče med vasema Studeneč in Nove. Mopedist Andrej Kiler iz Ardra se je s sopotnikom zaletel v vprežni voz, ki je brez luči pripeljal naproti po desni strani čestitahu. V prvi vrsti je za nesrečo kriv mopedist, ker je vozil po sredi ceste. Zaletel se je v konja in padel po cesti. Kriv pa je tudi voznik, ki je sicer vozil pravilno po desni strani, ni pa imel luči. - Poškodovani se ni nihče.

Pijani voznik trčil v avtobus

25. novembra se je z osebnim avtomobilom vinjen peljal Avgust Spiglic iz Hrastnika. V ostrum ovinku je vozil po levi strani in se zaletel v avtobus podjetja »Gorjanci«, ki je prav tedaj pripeljal iz nasprotne smeri. Škoda na vozilih so ocenili na 42 tisočakov.

S peskom v obeh do nesreče

24. novembra se je kolesar Alojz Zupančič iz Sevnega pod Trško goro zaletel v osebni avtomobil in se laže poškodoval. Do nesreče je prišlo zato, ker je Martin Bučar iz Pahe, ko je kolesar prehiteval traktor, Zupančiču vrzel v obraz pesek. Zupančič si je zakril oči in ni opazil avtomobila, ki je pripeljal naproti.

GIBANJE PREBIVALSTVA

TRZISČE

Novembra je bil rojen en deček. - Poročili so se: Jožef Zaggar, kmetovalec, in Marija Bevk, kmetovalka, oba iz Kaplje vasi; Karel Hajdinjak, pismonoša iz Nuskove, in Ljudmila Markovič, gospodinja iz Pavle vasi. - Umrla je Jerica Debeljak, gospodinja iz Skovca, stara 79 let.

BREŽICE

Novembra ni bilo rojstev izven porodnišnice. - Poročili so se: Franc Lapuh, študent iz Artič, in Erika Gerjevič, učiteljica iz Cerklj. Jože Mlakar, šofer iz Artič, in Neža Valenčak, natakarica iz Brezine. Zvonko Hovar, uslužbenec, in Melita Kobler, uslužbenka, oba iz Brežice. - Smrti ni bilo.

GRADAC

Pretekli mesec sta se poročila Martin Molek, uslužbenec, in Ana Lavrič, uslužbenka, oba iz Metlike. - Rojstev in smrti ni bilo.

METLIKA

Novembra sta bila rojena en deček in ena deklica.

Poročili so se: Janez Težak, poljedelec iz Dragomlje vasi, in Ana Ivec, poljedelka iz Gor. Loko, in Silvo Stariha, delavec, in Ljudmila Marinč, pitelija, oba iz Metlike; Alojz Pečarič, poljedelec iz Curil, in Terezija Klemenčič, poljedelka iz Grabrova; Alojzij Černič, delavec iz Metlike, in Martina Gornik, predilka iz Grabrova; Ivan Kočvar, delavec iz Radovci, in Ana Sterk, pitelija iz Rosalnic. Umrli so: Ivan Oder, klepar iz Ljubljane, star 41 let; Marija Vrančar, gospodinja iz Rosalnic, stara 83 let; Marija Bežjak, gospodinja iz Rakovca, stara 70 let; Jože Suklje, posestnik iz Dol. Lokovice, star 67 let.

BOSTANJ

Novembra je bila rojena ena deklica. - Poročila sta se: Janez Požun, delavec z Ledine, in Ivana Majer, delavka iz Mrtovcu. Umrli so: Anton Hrovat, upokojenec iz Križa, star 87 let; Neža Škerget, gospodinja iz Bostanja, stara 63 let; Anton Sinkovič, učitelj iz Lukovca, star 59 let; Anton Cesar, mizar iz Trbovelj, star 44 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Lazar iz Orešja - deklica, Pepca Kožar iz Igenika - dečka, Marija Gaspir iz Orehovca, dečka, Marija Gršič iz Metlike - dečka, Jožefa Hočvar iz Grmovelj - dečka, Jožefa Zorc iz Malkovca - deklica, Ida Uzman iz Dobrine - dečka, Mihaela Resnik iz Dol. Bostanja - deklica, Angela Žugelj iz Gor. Dobravice - dečka, Anica Korene z Zigarskega vrha - dva dečka, Joča Mazele z Laz - deklica, Gabrijela Kramar iz Zabrđja - deklica, Olga Vrančar iz Rosalnic - dečka, Marija Ermen iz Krmelja - deklica, Marija Vanič iz Vidma-Krškega - deklica, Ana Murn iz Vrboveca - dečka, Justa Mehak iz Tomažice vasi - dečka, Justina Kavčič iz Potočne vasi - deklica, Ana Novak iz Bištrice - dečka.

Ivanka Bizjak iz Zameškega - dečka, Ana Zeljko iz Metlike - dečka, Emilija Gliha iz Dol. Praproče - deklica, Ivanka Zupančič iz Vel. Vidma - dečka, Marija Golobčič iz Vapče vasi - deklica, Ana Vidmar z Luže - dečka, Franciška Turk iz Skemljeva - dečka, Stefka Hraštar iz Jurke vasi - dečka, Marija Ban iz Vel. Brusnice - deklica, Franciška Stuhne iz Jerneje vasi - dečka, Stefka Gnetič iz Jelendola - dečka, Kristina Matoz iz Vratnega - dečka, Marija Pekoč iz Lokve - dečka, Vida Jalovec iz Mlega Mraševega - deklica, Milena Rakovec iz Ponikev - dečka, Marija Jakovčič iz Gribelj - deklica, Marija Angelov, s Podgore - deklica, Marija Draginc z Bušnjega vrha - dečka, Marija Krnc iz Zloganja - deklica, Ivana Pink z Obzha - dečka, Mimi Gorc iz Smarjeških Toplic - deklica, Nada Vidic iz Vavte vasi - dva dečka, Te-

brežiške porodnišnice

V predzadnjem tednu so v brežiški porodnišnici rodile: Antonija Cvetko iz Krškega - dve deklici, Terezija Zorko iz Sel - deklica, Ana Strič iz Drnovega - deklica, Zdenka Prešček iz Cundrovca - dečka, Marija Zupan iz Osredka - dečka, Marija Benkoč iz Sel - deklica, Katica Skarjica iz Prigorja - dečka, Zofija Vovk iz Velike Doline - deklica, Marija Jakovina iz Sv. Križa - dečka, Antonija Prah iz Prilip - dečka, Vasija Stojlič iz Krške vasi - deklica, Antonija Hlaskan iz Zabukovja - dečka.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Viktorija Lazarja, sina upokojenca iz Crromlja, je sestra po nesreči sunila z nožem v prsi. Alojz Urbanč, delavec iz Gršče vasi, je padel in si zlomil nogo. Alojz Zagar, mizar iz Birčne vasi, se je z motorjem zaletel v tovornjak in se poškodoval. Alojzja Bandstajer, gospodinja iz Dolenje vasi, si je poškodovala levo nogo. Janeza Avsca, kmet z Dolza, je podrl drevo in mu poškodovalo glavo. Ludvik Kerman, delavec iz Cvrtierjev, je bil rapaden z nožem; poškodovan ima desno roko.

Brežiška kronika nesreč

V predzadnjem tednu so se ponesečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Geršaka, rudarja iz Armeškega, je zabodel vol v levo nogo. Ivan Sunrak, kmetovalec iz Blatnega, je padel na poti ter si zlomil desno nogo. Miroslav Ziberra, uslužbenec iz Videm-Krškega, si je pri padcu s kolesa zlomil levo podkoleno. Mara Batur, kuharska pomočnica iz Mokric, si je poparila levo nogo. Jožefa Černič, gospodinja iz Orešja, si je pri padcu na dvorišču zlomila levo nogo.

MAJKOGLAS

PRODAM FIAT topolino - tipa B, generalno popravljen. Cena 180.000 din. Naslov v upravi lista. (1311-61)

PRODAM motorno kolo DKW 175 v odličnem stanju. Naslov v upravi lista. (1309-61)

PRODAM zelo dobro ohranjen kratek črn klavir. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Lep glas«. (1307-61)

PRODAM HIŠO v Novem mestu. Naslov v upravi lista. (1306-61)

ZARADI SELTIVE ugodno prodam posteljo, nočno omarico, žimnico, vzmetno žimnico in radio inozemske znanke »Mars«. Naslov v upravi lista (1304-61)

UGODNO PRODAM FIAT topolino. Naslov v upravi lista. (1303-61)

ISCEM GOSPODINJSKO pomočnico ka tričlanski družini. Perič, Novo mesto, Paderskičeva ulica.

ISCEM stanovarje v Novem mestu proti plačilu vnaprej za več let. Naslov v upravi lista. (1303-61)

ISCEM mlinarskega pomočnika za valjni mlin. Nastop službe 1. januarja 1962. Stanovanje in hrana priskrbljena. Povše, Dol. Podboršt 3, Mirna peč.

PRODAM moped, šivalni stroj in divar v dobrem stanju. Kopic, Trdinova 5a.

SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico. Jože Hudnič, Prešernova 32, Jesenice na Gor.

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

CETRTEK, 7. DECEMBRA: 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.25 Majhni ansambli igrajo za prijetno razpoloženje. 10.15 Radi bi vas zabavali. 11.00 Slovenski oktet poje dalmatinske pesmi. 11.15 Ruski tečaj za začetnike. 12.05 Kvintet bratov Avsenikov. 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Raoul Jenčić: Izkušnje z avtomatičnimi sadilniki krompirja. 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja. 15.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Pevka Gabi Novak. 15.30 Turistična oddaja. 18.00 Aktualnosti doma in v svetu. 18.45 Kulturna kronika. 19.03 Blaž Arnič: Zapeljivec 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 22.15 Plesna glasba. 23.30 Melodije za lahko noč.

PETEK, 8. DECEMBRA: 8.05 Operetna in lahka glasba. 8.55 Pionirski tednik. 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe. 10.30 Vedro in priljubljeno. 11.15 Naš podlistek: Colette: Zelena žito - IV. 12.05 Fran Gornik je komponiral za Zadovoljne Kranjce. 13.15 Radijska kmečka univerza - prof. France Varidan: Vplivi vrtnarske zemlje za uspešno delo v vrtnarstvu. 13.30 Renata Tebaldi v priljubljenih operah. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 15.20. V odmoru z vašim pevcem. 16.00 Parada pihal. 16.45 Jezikovni pogovori. 18.00 Aktualnosti doma in v svetu. 18.30 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Zaključni prizor iz opere Don Juan. 20.00 Zabavni orkester Roberto Rossi. 20.15 Tedenski zunanepolitični pregled. 20.45 Stiri sto let klavirske glasbe. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.50 Literarni nokturno. 23.05 Simfonične skladbe jugoslovanskih avtorjev.

SOBOTA, 9. DECEMBRA: 8.05 Postarekta v mladinski glasbeni redakciji. 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.25 Naši solisti v francoskih operah. 10.15 Variacije in simfonija. 11.00 Pevka Lilijana Petrovič. 11.15 Angleščina za mladino. 12.15 Kmetijski nasveti - inž. Jana Pintar: Bolezni vina in njihovo zdravljenje. 13.30 Majhen opoldanski komorni koncert. 13.55 Orkestralne skladbe od tod in tam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Nesotička za turiste. 15.25 Ansambel Jožeta Privška. 15.50 V ritmu tanga. 16.00 Gremo v kino... 18.00 Aktualnosti doma in v svetu. 18.25 Od polke do calypsa. V tričetrtinskem taktu z velikimi zabavnimi orkestri. 20.00 Po domače v vedri sobotni večer. 20.20 Radijska komedija: Dovolite, ime mi je Cox. 21.00 Melodije za prijeten konec tedna. 22.15 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Plesna glasba.

NEDELJA, 10. DECEMBRA: 8.00 Mladinska radijska igra - Jan Malik; Zogica nogica. 9.05 Ob vedri zabavni glasbi. 10.00 Se pomnite, tovarši... - Ivan Jan; Iz drobnih kamenčkov. 10.30 Pisan opoldanski koncert. 11.30 Milenko Sober; Sejem igra. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.00 Slovenske narodne poje Slovenski oktet. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pol ure s prvaki ljubljanske opere. 16.00 Humoreska tega tedna. 16.20 Igramo za prijetno popoldne. 17.15 Radijska igra - Ciril Kosmačič: Balada o trobentni in oblaku. 17.30 Sportno popoldne. 20.00 Izberite melodijo tedna. 21.00 Iz glasbene geografije Evrope. 22.15 Majhni ansambli v plesnem ritmu. 23.05 Plesna glasba.

ZA PITANJE PRAŠIČEV samo

ker pospešuje debeljenje! Proizvaja Drogerija, Ljubljana

ZAVOD ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV V NOVEM MESTU razpisuje prosto delovno mesto RAČUNOVODJE Pogoji: srednja strokovna izobrazba in nekaj let prakse. Plača po pravilniku. Nastop takoj ali s 1. januarjem 1962.